

Demokratianalysen 2021

INDHOLD

01 Rapportens hovedkonklusioner

02 Unges politiske deltagelse, dagsorden og tillid

02.1 Politisk involvering og selvtillid

02.2 Unges politiske dagsorden

02.3 Betydningen af foreningsmedlemsskab

02.4 Tilliden til demokratiske institutioner

03 Digitale kompetencer og holdninger til debatten online

03.1 Digitale kompetencer og rettigheder

03.2 Holdninger til tonen i den offentlige debat

04 Unges livsmuligheder på tværs af landet

FORORD

Kære læser

Vi har i DUF - Dansk Ungdoms Fællesråd udgivet Demokratianalysen i 10 år. Det gør vi, fordi vi gerne vil fortælle om unges oplevelse af demokratiets tilstand i Danmark og om unges rolle i det. For der er meget at fortælle om - også i år.

Samlet set viser årets Demokratianalyse både en række positive og negative tendenser for ungdommen og for demokratiet i Danmark. Vores håb i DUF er, at analysen vil give anledning til debat og til handling på nogle af de forskellige områder, som rapporten behandler i år.

Det glæder vi os i DUF til at bidrage til.

Chris Preuss, formand for DUF

RAPPORTENS HOVEDKONKLUSIONER

Unge er kritiske men mere positive end de ældre på vegne af den online debat.

1 ud af 4 unge er enige i, at den online debat har givet dem bedre forståelse for holdninger og mennesker, de er uenige med. Hos øvrige danskere er andelen 14 %. De unge er altså mere positive end de ældre på den online debats vegne

Generelt er unge dog kritiske over for den online debat: Flere end 2 ud af 3 unge er enige i, at debatten online domineres af ekstreme holdninger.

Unge politiske deltagelse er højere end øvrige danskere

De unges politiske deltagelse er lidt højere end blandt øvrige danskere:

Fx er andelen, der har købt eller fravalgt bestemte produkter af politiske grunde højere blandt de 16-25-årige (25 %) end blandt danskere over 25 år (19 %).

Følelsen af ikke at være god nok, er en stopklods for de unges politiske deltagelse.

2 ud af 5 unge peger på følelsen af at mangle tid og overskud som hovedårsag til ikke at deltage mere i politik. 35 % af de unge føler, at de ikke ved nok til at kunne deltage mere, end de gør.

Klima og grøn energi er politisk topprioritet for flest unge.

Næsten halvdelen af de unge markerer klima som det vigtigste område for politikerne at tage sig af. Især hos unge i yderkommunerne er klima en politisk topprioritet. Klimadagsordenen er altså langt fra isoleret til de unge i de store byer.

UNGES POLITISKE DELTAGELSE, DAGSORDEN OG TILLID

POLITISK INVOLVERING OG SELVTILLID

Mere end 3 ud af 4 unge har deltaget i en politisk aktivitet det seneste år

Langt de fleste unge har deltaget i minimum én politisk aktivitet det seneste år: Kun 23 % af de 16-25-årige svarer, at de ikke har deltaget i en politisk aktivitet det seneste år.

Den mest udbredte form for politisk deltagelse er politiske diskussioner med venner og familie, som næsten 3 ud af 5 unge har deltaget i det seneste år.

Unge politiske deltagelse er en smule højere end øvrige danskere

De unges politiske deltagelse er lidt højere end blandt øvrige danskere: Fx er andelen, der har købt eller fravalgt bestemte produkter af politiske grunde højere blandt de 16-25-årige (25 %) end blandt danskere over 25 år (19 %).

Følelsen af ikke at være god nok, er en stopklods for de unges politiske deltagelse

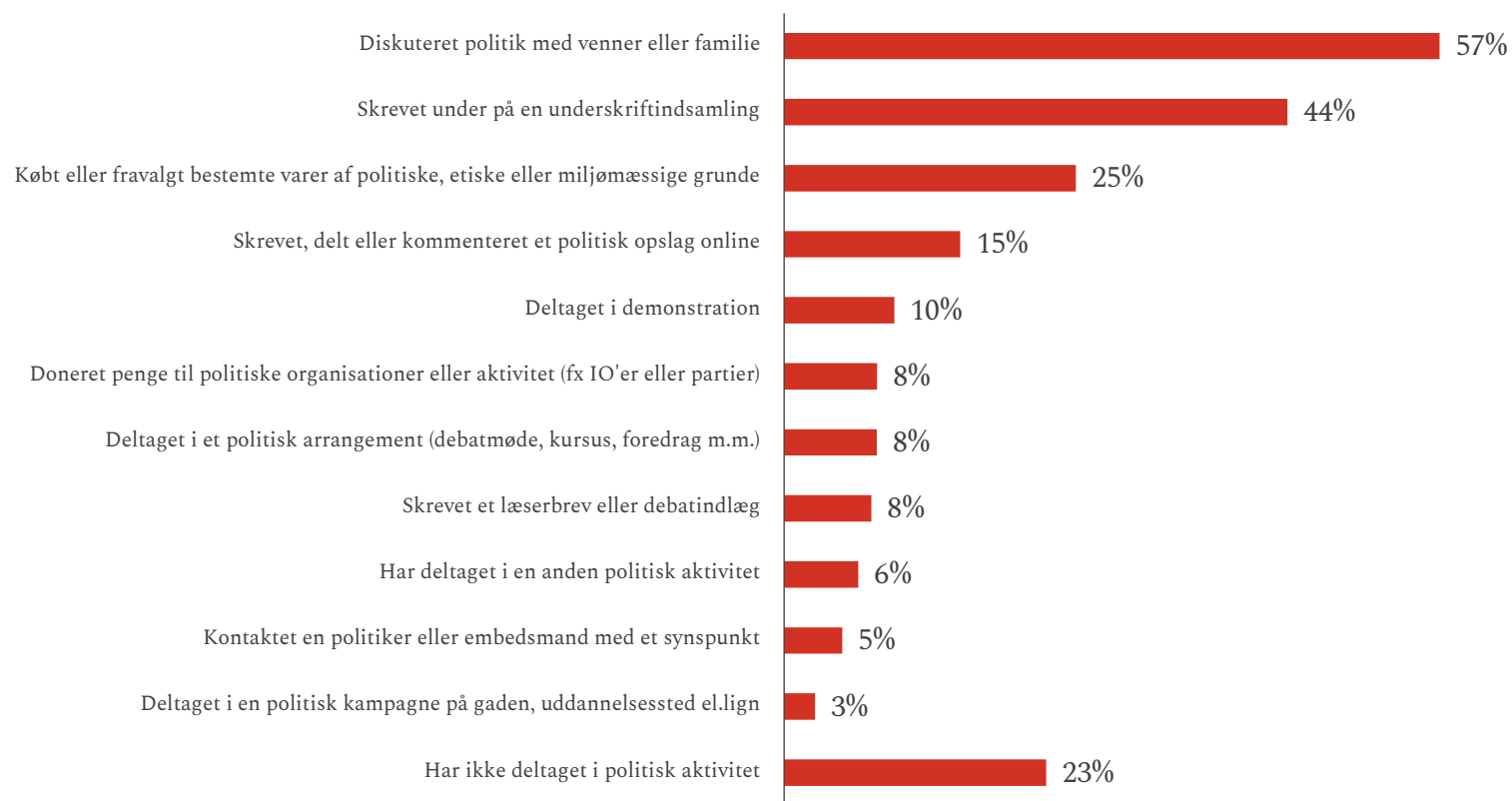
De to mest udbredte oplevede årsager blandt unge til ikke at involvere sig mere i politik og samfundsforhold bunder i en oplevelse af ikke at være god nok.

2 ud af 5 unge peger på følelsen af at mangle tid og overskud som hovedårsag til ikke at deltage mere i politik. 35 % føler ikke, at de ved nok til at kunne deltage mere, end de gør.

Mere end 3 ud af 4 unge har deltaget i en politisk aktivitet det seneste år. Den mest udbredte deltagelsesform er politisk diskussion.

Hvilke af nedenstående politiske aktiviteter har du inden for de seneste 12 måneder deltaget i?

N = 560 (16-25 år)

Langt de fleste unge har deltaget i minimum én politisk aktivitet det seneste år: Kun 23 % af de 16-25-årige svarer, at de ikke har deltaget i en politisk aktivitet i denne periode.

Den mest udbredte politiske deltagelsesform er politiske diskussioner med venner og familie, som næsten 3 ud af 5 unge (57 %) har deltaget i det seneste år.

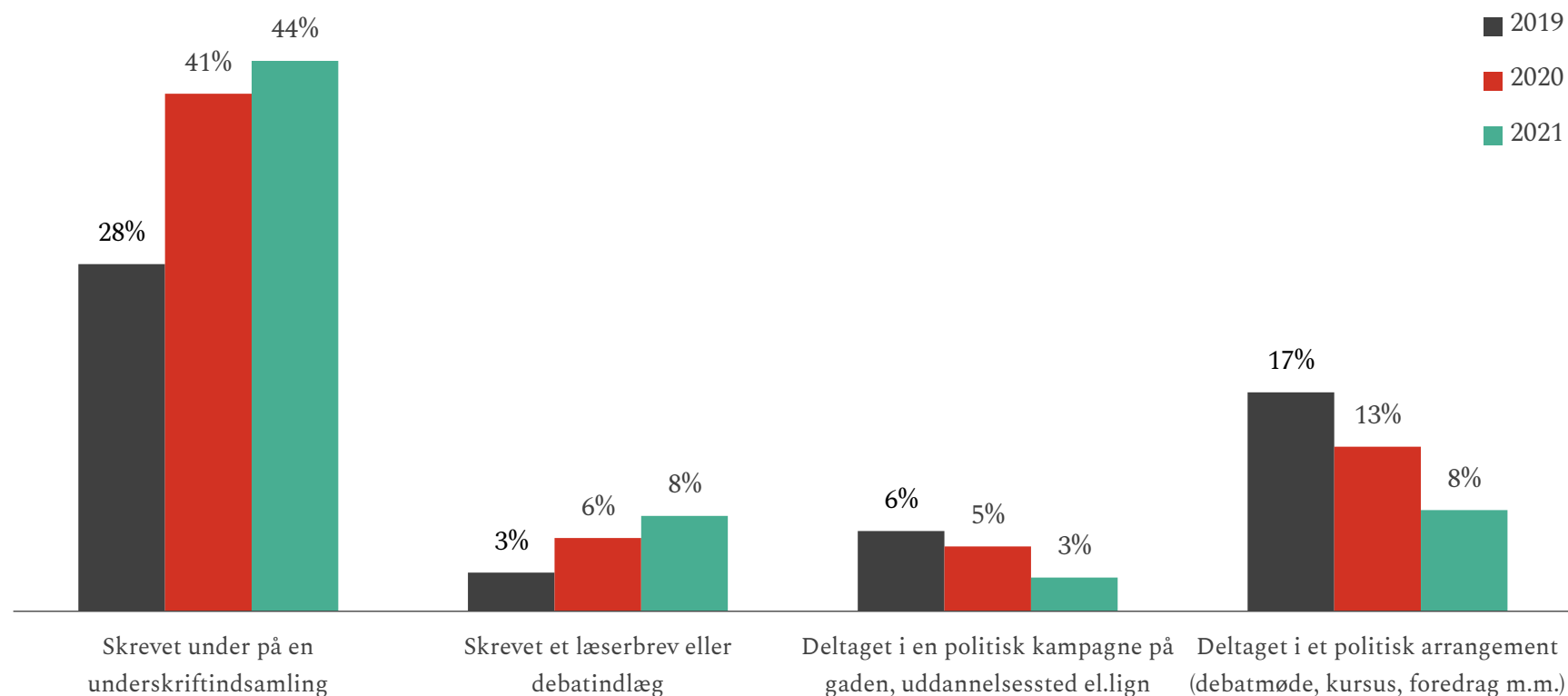
44 % af de unge har skrevet under på en underskriftsindsamling mens næsten 1 ud af 4 (25 %) har købt eller fravalgt bestemte varer af politiske, etiske eller miljømæssige grunde.

Den mindst udbredte form for deltagelse er politiske kampagner på gaden, uddannelsessted eller lign., hvilket bør ses i lyset af det seneste års forsamlingsrestriktioner.

Mens COVID-19-pandemien har begrænset de unges deltagelse politiske aktiviteter, der kræver fysisk fremmøde, er andelen af unge, der har skrevet under på underskriftsindsamlinger eller skrevet et debatindlæg steget.

Hvilke af nedenstående politiske aktiviteter har du inden for de seneste 12 måneder deltaget i?

N = 1.726 (16-25 år, 2019-21)

I 2019 deltog 17 % af de unge i et politisk arrangement (debatmøde, kursus, foredrag mv.). I 2021 var den andel faldet til 8 %. På samme måde er andelen af unge, der deltager i en politisk kampagne på gaden, et uddannelsessted eller lignende, halveret fra 2019 (6 %) til 2021 (3 %).

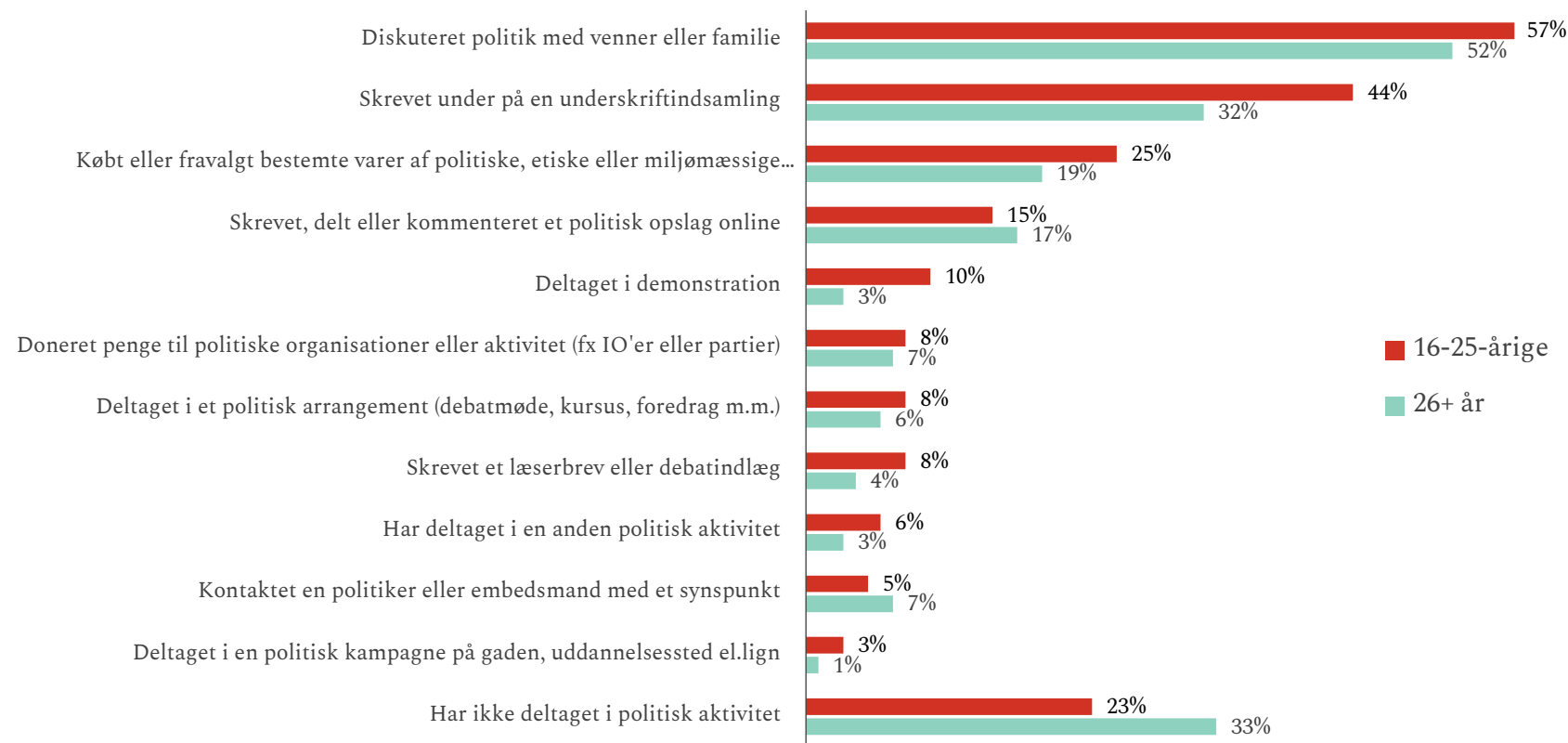
Da begge disse deltagelsesformer indebærer fysisk fremmøde, er det ikke underligt, at de er faldet under en periode med COVID-19-pandemi og tilhørende restriktioner.

I samme periode ser vi en stor stigning i antallet af unge, der skriver under på underskriftsindsamlinger eller skriver læserbreve og debatindlæg. De unge har altså ikke stoppet deres politiske deltagelse under pandemien: De har bare flyttet den over til andre kanaler, der ikke kræver fysisk fremmøde.

Dobbelt så mange unge har deltaget i en demonstration sammenlignet med resten af befolkningen, og de unge diskuterer i højere grad end andre politik i deres omgangskreds.

Hvilke af nedenstående politiske aktiviteter har du inden for de seneste 12 måneder deltaget i?

N = 1.673

De unges politiske deltagelse er en smule højere end blandt øvrige danskere: Mens 57 % af de unge har diskuteret politik, er det samme tilfældet for 52 % blandt øvrige danskere. Også andelen, der har købt eller fravalgt bestemte produkter af politiske grunde, er højere blandt de 16-25-årige (25 %) end blandt danskere over 25 år (19 %).

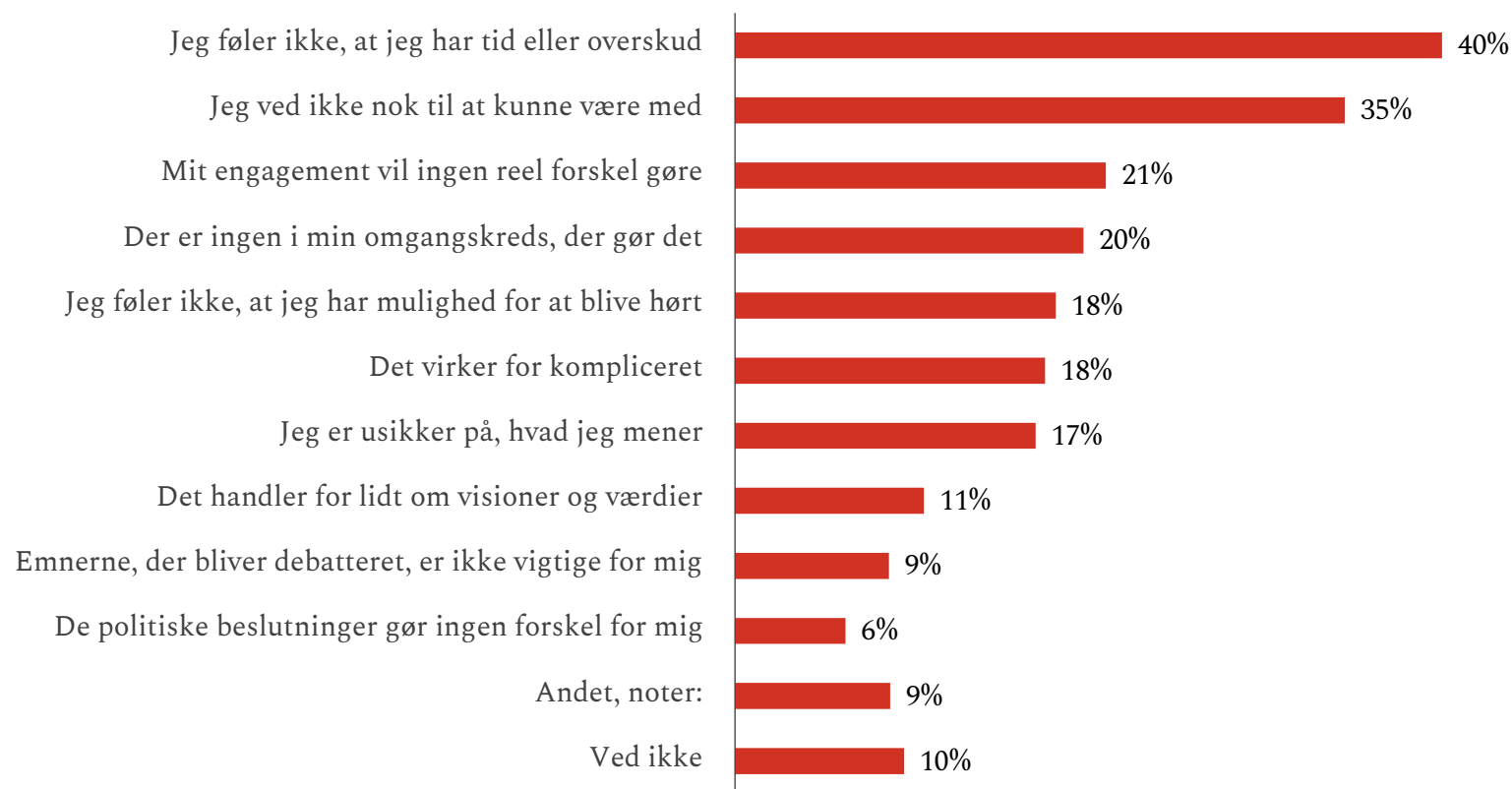
12 pp. flere unge har deltaget i en underskriftsindsamling mens hele tre gange så mange unge (10 %) som øvrige danskere (3 %) har deltaget i en demonstration.

Generelt ser vi en tendens til, at unge er mere deltagende end ældre, når det kommer til politisk deltagelse, der indebærer fysisk fremmøde. For de resterende deltagelsesformer er graden af deltagelse næsten ens mellem unge og øvrige danskere.

De to hyppigste grunde for unge til ikke at deltage i politik er en oplevet mangel på tid eller overskud og oplevelsen af ikke at være god nok til at være med.

Hvad er de tre vigtigste årsager til, at du ikke involverer dig mere i politik og samfundsforhold?

N = 560 (16-25 år)

De to mest udbredte oplevede årsager blandt unge til ikke at involvere sig mere i politik og samfundsforhold bunder i en oplevelse af ikke at være god nok: Nemlig følelsen af at mangle tid og overskud (40 %) og følelsen af ikke at vide nok til at kunne være med (35 %).

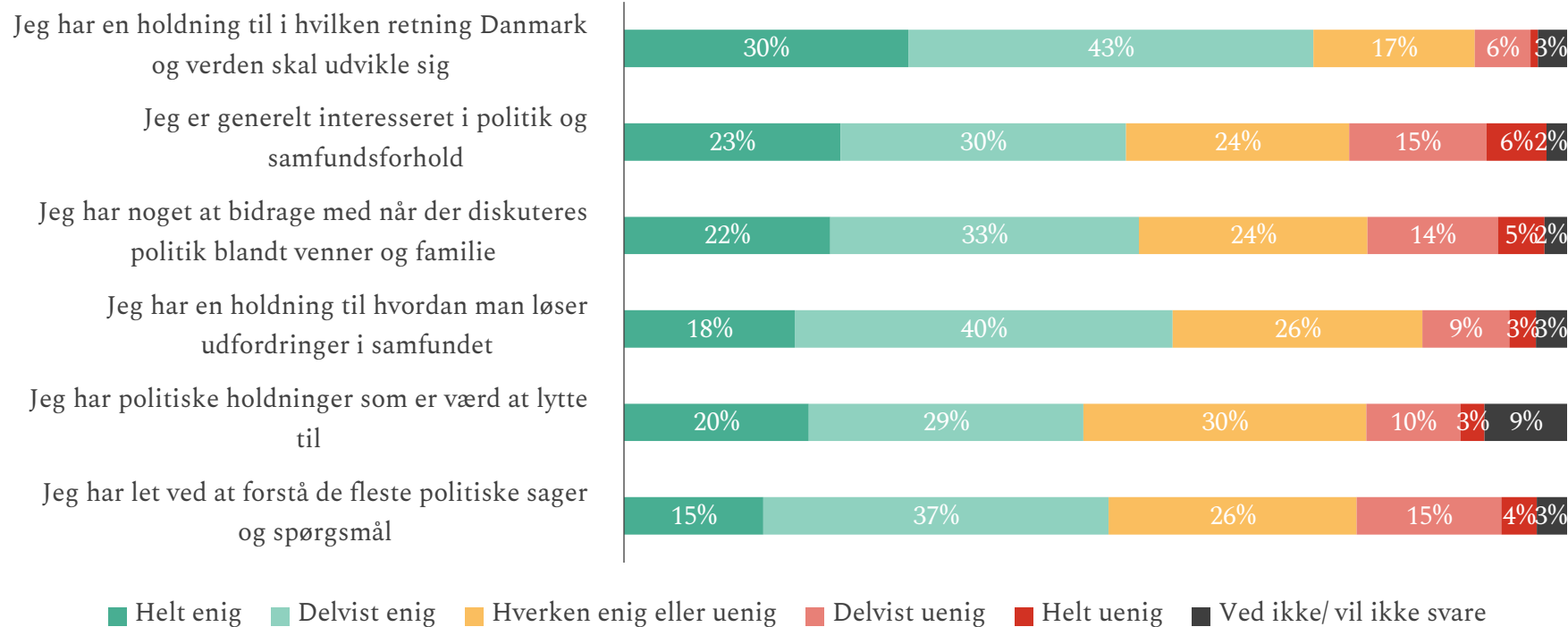
Det er bemærkelsesværdigt, at de to mest udbredte årsager blandt unge begge rettes mod de unge selv; mere konkret en oplevet mangel på tiltrækkeligt overskud og evner til deltagelse

Det skal sammenholdes med, at kun 18 % af de unge svarer, at politik virker for kompliceret til at deltage. Troen på, at politik er for svært for én selv at deltage i, er altså langt mere udbredt end troen på, at politik er svært i sig selv.

Næsten 3 ud af 4 unge har en holdning til, hvordan Danmark og verden skal udvikle sig. Ikke alle disse unge tror dog på, at deres holdning er værd at lytte til.

Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn?

N = 560 (16-25 år)

Næsten 3 ud af 4 unge (73 %) er helt eller delvist enige i, at de har en holdning til i hvilken retning Danmark og verden skal udvikle sig.

På samme måde er 58 % af de unge enige i, at de har holdninger til, hvordan man løser udfordringer i samfundet.

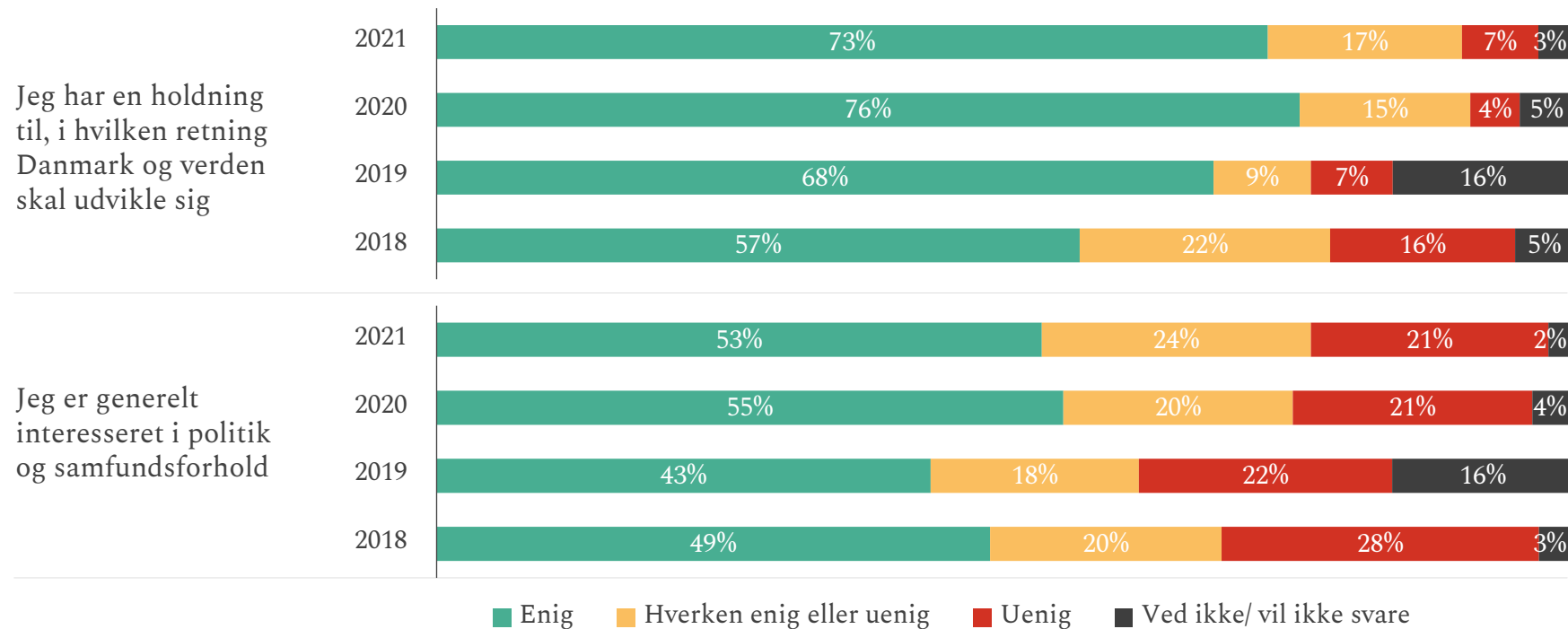
Tilstedeværelsen af politiske holdninger blandt unge afspejler sig dog ikke direkte i en selvtillid til at kunne bidrage politisk. Under halvdelen (48 %) af de unge er helt eller delvist enige i, at de har holdninger, som er værd at lytte til.

52 % af de unge er helt eller delvist enige i, at de har let ved at forstå de fleste politiske sager og spørgsmål, mens 19 % er helt eller delvist uenige.

Andelen af unge med en holdning til, hvordan Danmark og verden skal udvikle sig, er steget markant siden 2018. Samtidig er andelen af unge uden politisk interesse faldet. Det er positivt for unges involvering i demokratiet.

Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn?

N = 2.245 (16-25 år, 2018-21)

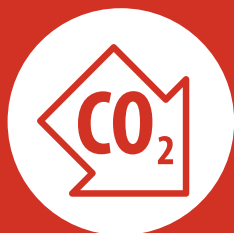

Når 73 % af de unge i 2021 har en holdning til, hvordan Danmark og verden skal udvikle sig, er det langt flere end tidligere: I 2018 var det kun 57 % af de unge, der erklærede sig helt eller delvist enige i, at de havde en holdning til i hvilken retning Danmark og verden skal udvikle sig. Frem mod 2021 er denne andel altså steget med 16 pp.

I samme periode er andelen af unge, der erkærer sig uenige i, at de generelt er interesserede i politik og samfundsforhold faldet fra 28 % i 2018 til 21 % i 2021.

Interessen for politik og danmarks fremtid er altså mere udbredt blandt unge i dag end for bare fire år siden.

UNGES POLITISKE DAGSORDEN

Klima og grøn energi er klart politisk topprioritet for flest unge.

Klima og grøn energi ligger klart øverst på de unges politiske agenda: Næsten halvdelen (45 %) af de unge markerer klima og grøn energi som det vigtigste område for politikerne at tage sig af.

Især hos de unge i yderkommunerne er klima et vigtigt politisk emne. Klima og miljødagsordenen er altså langt fra isoleret til de unge, der bor i de store byer.

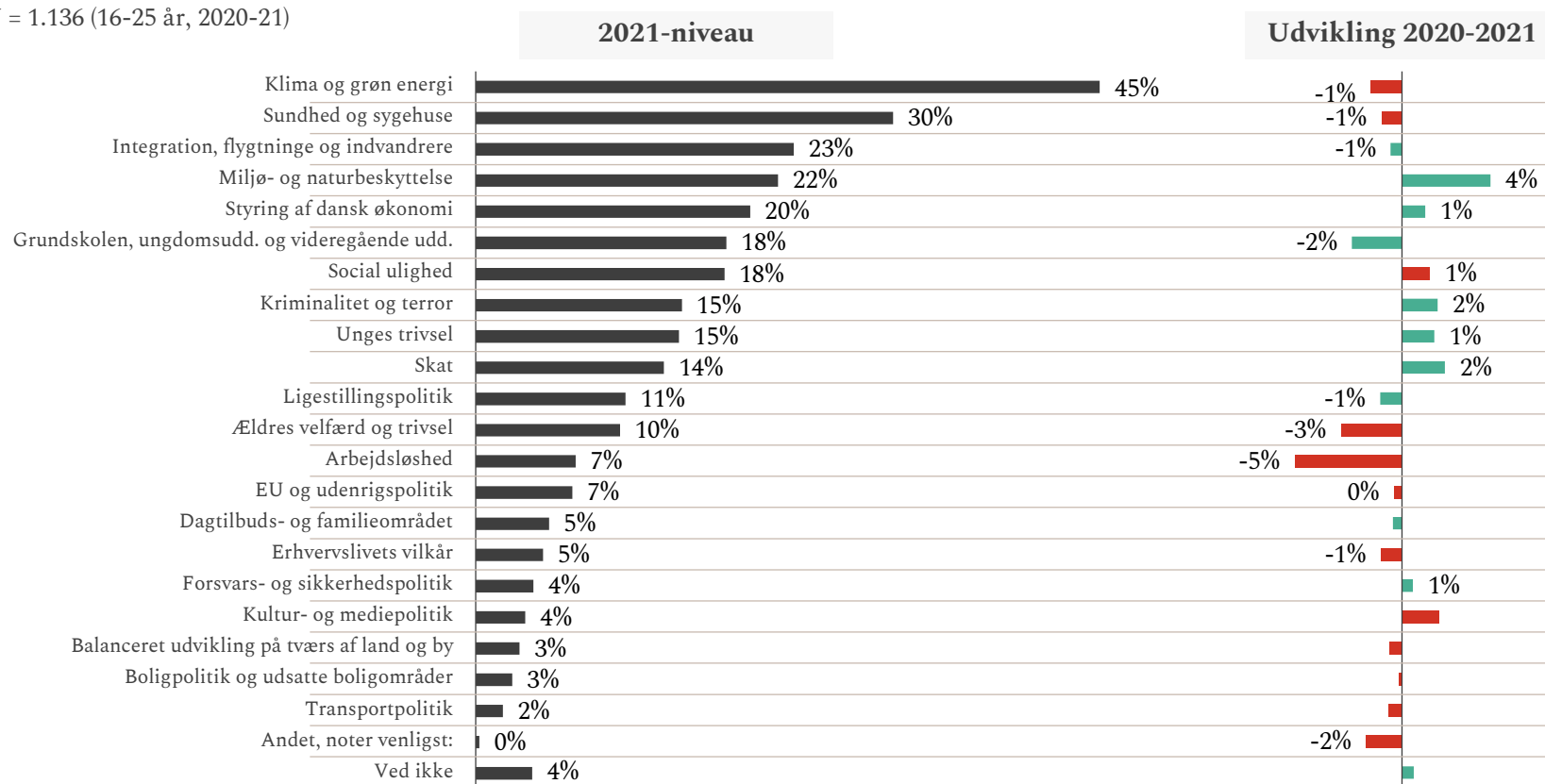
De unge sætter klima højere på dagsordenen end øvrige danskere

Ikke nok med at unge har klima højt på deres egen politiske dagsorden – en langt større andel af unge markerer klima som et vigtigt politisk emne end tilfældet er i den øvrige befolkning. Blandt danskere over 25 år markerer kun 1 ud af 4 klima og grøn energi som et vigtigt emne for politikerne at tage sig af.

Klima og grøn energi er klart politisk topprioritet for flest unge. Arbejdsløshed er faldet på de unges dagsorden, mens miljø og naturbeskyttelse er rykket op

Hvilke af følgende landspolitiske områder er det efter din opfattelse vigtigst, at politikerne tager sig af?

N = 1.136 (16-25 år, 2020-21)

Klima og grøn energi ligger klart øverst på de unges politiske agenda: Næsten halvdelen (45 %) af de unge markerer klima og grøn energi som det vigtigste område for politikerne at tage sig af.

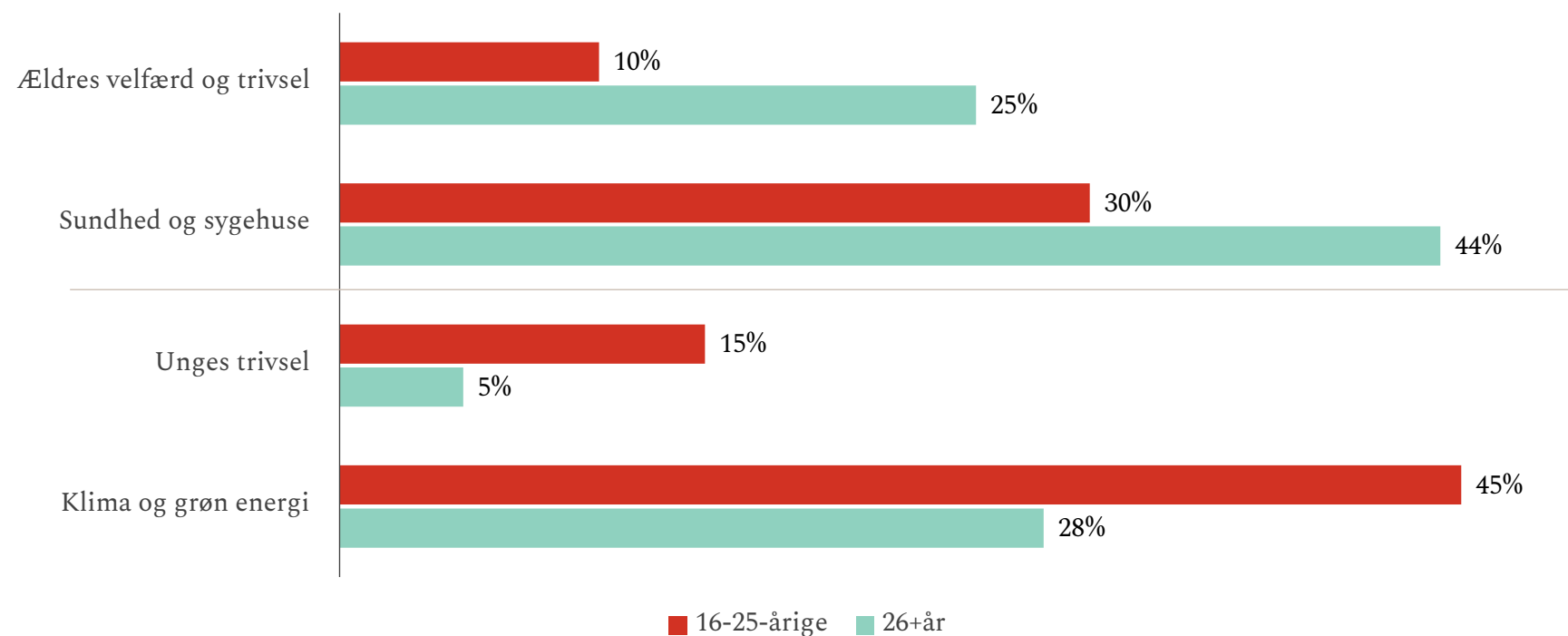
På andenpladsen på de unges dagsorden finder vi sundhed og sygehuse. Et emne, som tre ud af 10 unge (30 %) har markeret som vigtigt. Herefter følger integration, flygtninge og indvandrere (23 %), miljø- og naturbeskyttelse (22 %) og styring af dansk økonomi (20 %).

Siden sidste års måling nævner 5 pp. færre unge arbejdsløshed som vigtigst for politikerne at tage sig af. Dette mønster er modsat udviklingen fra 2019 til 2020, hvor arbejdsløshed gik op på de unges dagsorden. Under COVID-19-pandemien er arbejdsløshed altså først steget og siden faldet igen på de unges politiske dagsorden. Siden sidste år nævner 4 pp. flere miljø og naturbeskyttelse som vigtigst.

Flere unge end øvrige danskere har klima og unges trivsel højt på deres politiske dagsorden. Færre unge prioriterer sundhed og sygehuse.

Hvilke af følgende landspolitiske områder er det efter din opfattelse vigtigst, at politikerne tager sig af?

N = 1.673

Ikke nok med at unge har klima højt på deres egen politiske dagsorden – en langt større andel af unge markerer klima som et vigtigt politisk emne end tilfældet er i den øvrige befolkning. Blandt danskere over 25 år markerer kun 28 % klima og grøn energi som et vigtigt emne for politikerne at tage sig af. Det er 17 pp. færre end blandt de unge.

På samme måde markerer tre gange så mange 16-25-årige som øvrige danskere, at unges trivsel er vigtig for politikerne at tage sig af.

Omvendt synes langt flere ældre (25 %) end unge (10 %), at ældres trivsel er vigtig at tage sig af. Det samme mønster ses for sundhed og sygehuse, der ligger øverst på dagsordenen for danskere over 25 år (44 %) og på en andenplads for de unge mellem 16 og 25 år (30 %).

Unge politiske dagsorden varierer efter, hvor de bor: Klima og miljø topper især i yderkommunerne, mens arbejdsløshed er vigtigst for de unge i de mindre bykommuner.

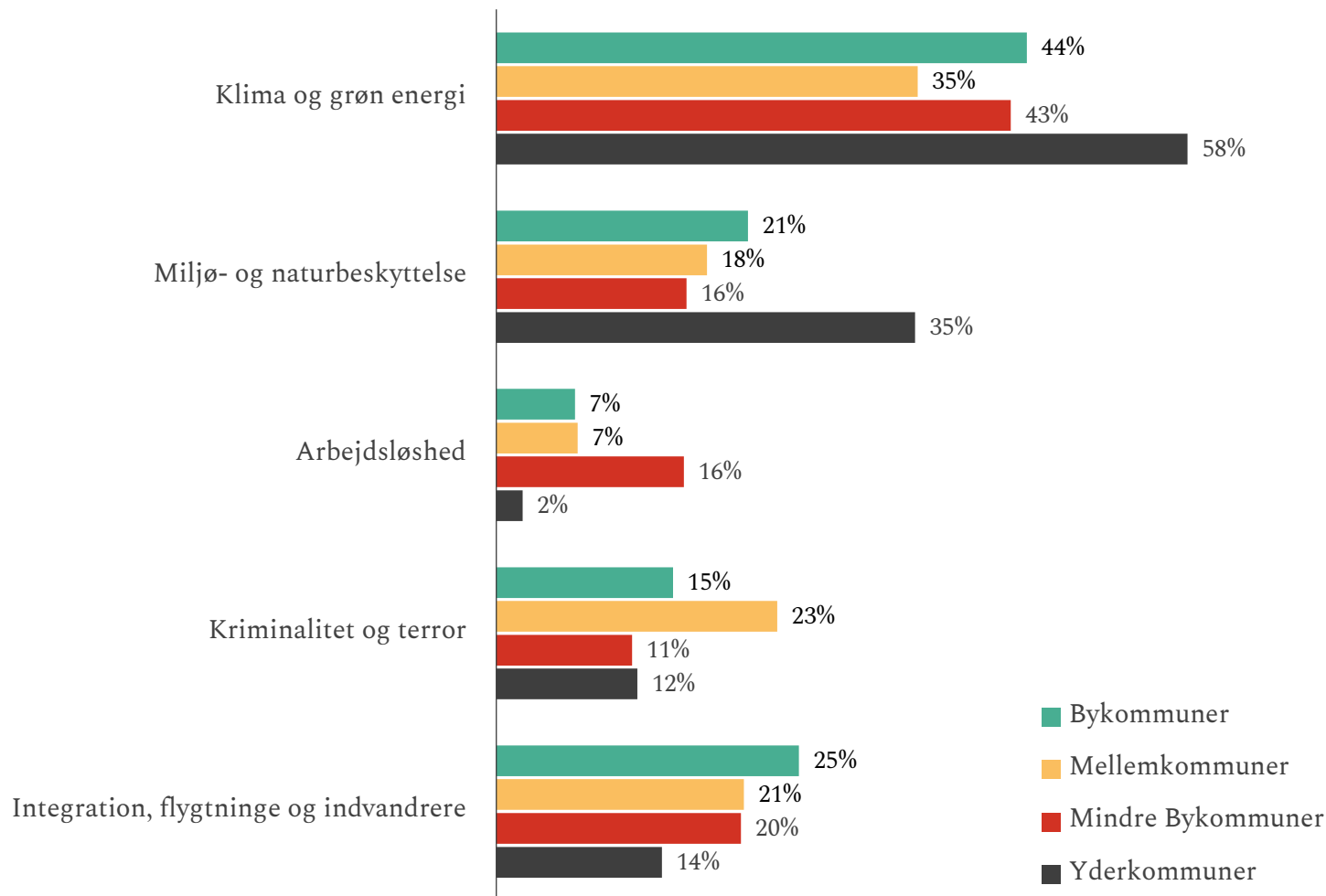
Hvilke af følgende landspolitiske områder er det efter din opfattelse vigtigst, at politikerne tager sig af?

N = 560 (16-25 år)

Selvom de unges politiske dagsorden adskiller sig fra dagsordenen hos danskerne over 25 år, så er der også store forskelle på den politiske dagsorden internt blandt de 16-25-årige. Figuren til højre viser de 5 politiske emner, hvor de unges dagsorden varierer mest med hvilken type kommune, de bor i.

Klima ligger højt på mange unges dagsorden. Men især hos de unge i yderkommunerne er det et vigtigt politisk emne. Blandt disse unge prioriteres miljø- og naturbeskyttelse også langt højere end blandt unge i andre typer kommuner. Klima og miljødagsordenen er altså langt fra isoleret til de unge, der bor i de store byer.

Omvendt ligger integration, flygtninge og indvandrere lavt på dagsordenen for de unge i yderkommunerne og en del højere blandt unge i andre kommunetyper. Endelig er arbejdsløshed markant højere på dagsordenen for de unge i mindre bykommuner end for unge bosat i andre kommunetyper.

BETYDNINGEN AF FORENINGSMEDLEMSSKAB

Unge foreningsmedlemmer har højere tillid end andre unge

Unge foreningsmedlemmer har højere tillid end øvrige unge til demokratiske institutioner og andre mennesker.

Forskellen mellem foreningsmedlemmer og andre kan både betyde, at det er unge med et bestemt verdens- og menneskesyn, der melder sig ind i foreninger. Men det kan også være udtryk for, at de unge gennem deres foreningsmedlemsskab får et mere positivt syn på andre mennesker, demokrati og politisk deltagelse.

Unge foreningsmedlemmer deltager i flere politiske aktiviteter end andre unge

Politisk deltagelse er mere udbredt blandt unge foreningsmedlemmer end blandt unge, der aldrig har været medlem af en forening.

Især deltagelse i politiske arrangementer eller ved at skrive et debatindlæg er mere udbredt blandt unge foreningsmedlemmer end øvrige unge.

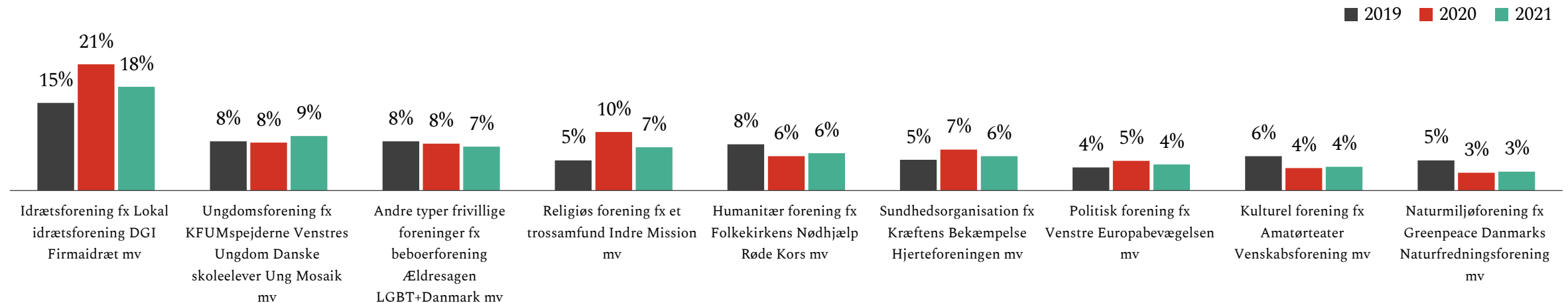
Blandt unge er idrætsforeninger de mest udbredte at være medlem af. Andelen af unge, der er medlem af en idrætsforening, faldt dog en lille smule fra 2020 til 2021.

Den mest udbredte forening for unge at være medlem af er idrætsforeninger. 18 % af de 16-25-årige er i 2021 medlem af en idrætsforening. Denne andel er dobbelt så stort som den næstmest udbredte type foreningsmedlemsskab nemlig medlemsskab af ungdomsforeninger som KFUM og ungdomspartier.

Mønstrene i de unges foreningsmedlemsskab er ganske stabile over tid. Medlemskab af idrætsforeninger har været den mest udbredte type foreningsmedlemsskab i både 2019, 2020 og 2021. Andelen af unge, der er medlem af idrætsforeninger, er dog faldet en lille smule fra 2020 (21 %) til de 18 % i 2021.

Hvilken type frivillig forening er du medlem af?

N = 1.726 (16-25 år, 2019-21)

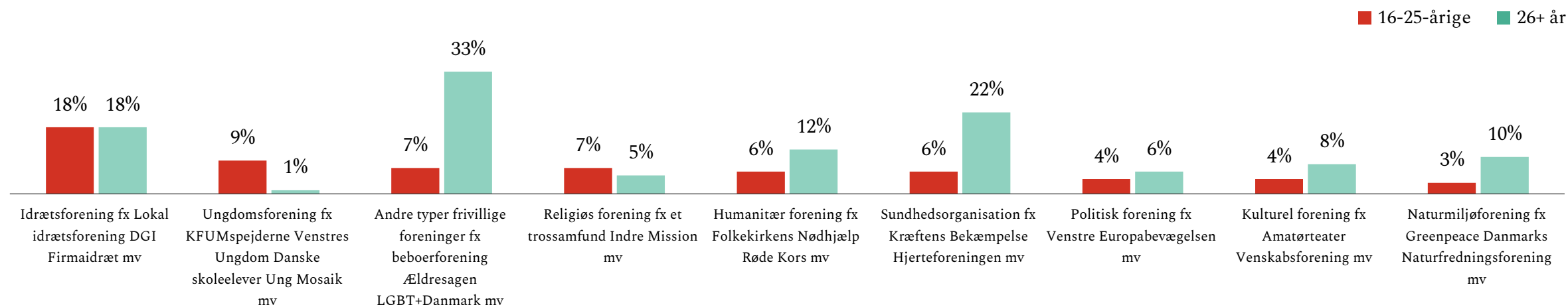
For alle andre foreningstyper end ungdoms- og idrætsforeninger, er medlemsskab mindre udbredt blandt unge end blandt ældre danskere.

Udbredelsen af idrætsforeningsmedlemsskab er den samme blandt både unge og danskere over 25 år, nemlig 18 %. Det er til gengæld også én af de få ligheder i foreningsmedlemsskabsmønstre mellem de to grupper: Flere unge end ældre er – ikke underligt – medlem af ungdomsforeninger, mens medlemsskab af humanitære foreninger, sundhedsorganisationer og

naturmiljøforeninger alle er mere end dobbelt så udbredte blandt danskere over 25 år end de unge mellem 16 og 25 år. Især for kategorien ”andre typer foreninger”, der tæller beboerforeninger og ældresagen er medlemsskab mere udbredt blandt danskere over 25 år (33 %) end blandt danskere mellem 16 og 25 år (7 %).

Hvilken type frivillig forening er du medlem af?

N = 560 (16-25 år)

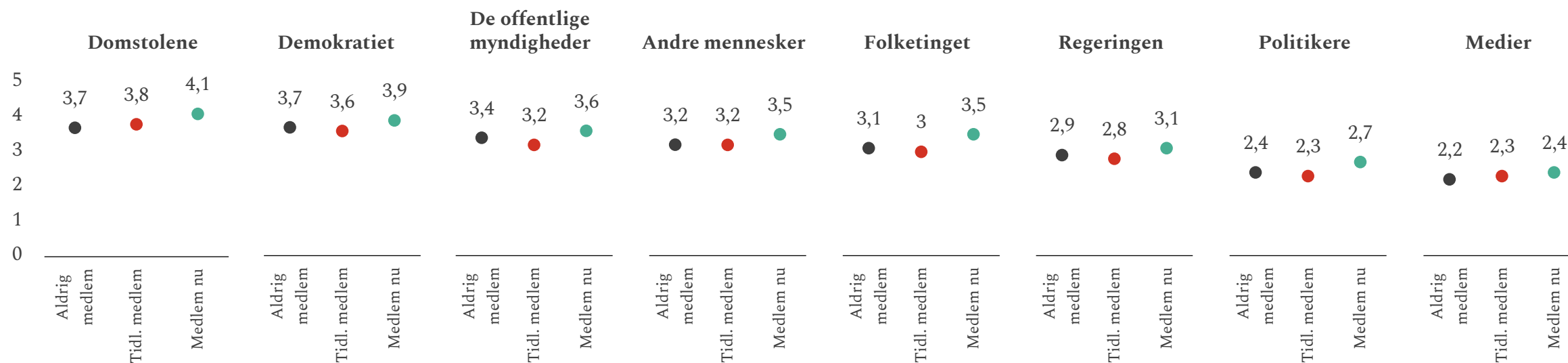
Unge foreningsmedlemmer har højere tillid til demokratiske institutioner end unge, der aldrig har været eller ikke længere er medlem af en forening.

Unge foreningsmedlemsskab lader også til at kunne have betydning for deres tillid til demokratiske institutioner. Ved at opdele de unge efter, om de er nuværende medlemmer, tidligere medlemmer eller aldrig har været medlem af en forening, kan vi se, at unge foreningsmedlemmer har højere tillid end øvrige unge til både demokratiske institutioner og andre mennesker.

Denne forskel kan både være udtryk for, at det er en bestemt type unge med et bestemt verdens- og menneskesyn, der melder sig ind i foreninger. Men det kan også være udtryk for, at de unge gennem deres foreningsmedlemsskab får et mere positivt syn på andre mennesker og de demokratiske institutioner.

Hvor stor eller lille tillid har du til følgende institutioner og grupper i almindelighed? (0-5)

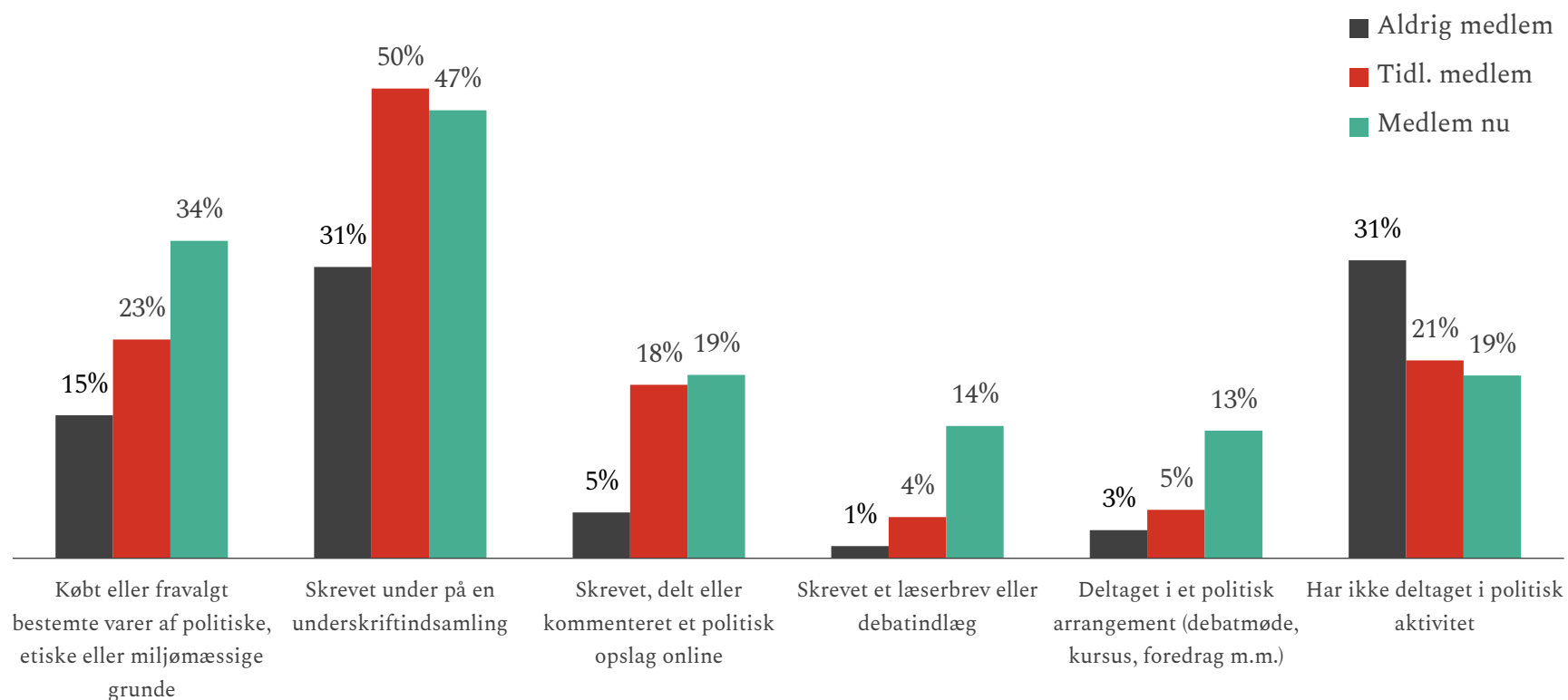
N = 560 (16-25 år)

Politisk deltagelse er mere udbredt blandt unge nuværende og tidligere foreningsmedlemmer end blandt unge, der aldrig har været medlem af en forening.

Hvilke af nedenstående politiske aktiviteter har du inden for de seneste 12 måneder deltaget i?

N = 560 (16-25 år)

Ligesom politisk tillid er politisk deltagelse også mere udbredt blandt unge foreningsmedlemmer end blandt unge, der aldrig har været medlem af en forening.

Mens 15 % af de unge, der aldrig har været medlem af en forening, har købt eller fravalgt bestemte varer af politiske hensyn, er andelen over dobbelt så stor blandt nuværende foreningsmedlemmer (34 %).

Halvdelen af de unge, der nu eller tidligere har været medlem af en forening, har skrevet under på en underskriftindsamling. For de unge, der aldrig har været medlem, er andelen kun 30 %. Især deltagelse i politiske arrangementer eller ved at skrive et debatindlæg er mere udbredt blandt unge foreningsmedlemmer end øvrige unge.

TILLIDEN TIL DEMOKRATISKE INSTITUTIONER

Unge har størst tillid til domstolene og demokratiet - og mindst tillid til medier og politikere.

Vi har målt de unges tillid til 7 forskellige demokratiske institutioner. Af de 7 institutioner har de unge størst tillid til domstolene og demokratiet. I bunden af tillidsskalaen finder vi politikere og aller nederst medierne.

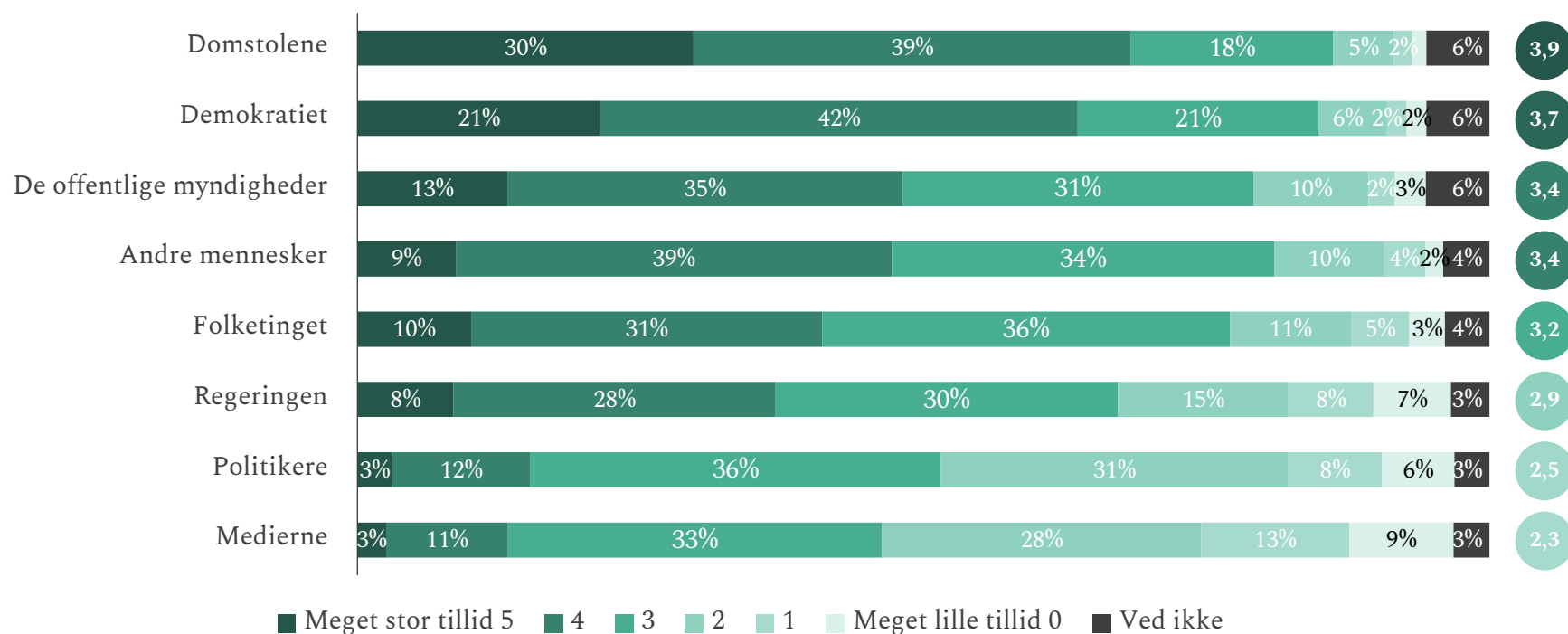
Unge politiske tillid ligger stadig på de høje niveauer fra 2020.

Unge tillid til demokratiske institutioner er generelt steget siden 2018. Det høje tillidsniveau fra sidste års demokratianalyse genfindes i 2021, hvor kun de unges tillid til regeringen er faldet en smule.

De 16-25-årige har størst tillid til domstolene og demokratiet og mindst tillid til medierne og politikere.

Hvor stor eller lille tillid har du til følgende institutioner og grupper i almindelighed?

N = 560 (16-25 år)

Vi har målt de unges tillid til 7 forskellige demokratiske institutioner – og deres tillid til andre mennesker omkring dem – og udregnet institutionernes tillidsgennemsnit fra 0 til 5.

Af de 7 institutioner har de unge størst tillid til domstolene (3,9) og demokratiet (3,7). Herefter følger de offentlige myndigheder (3,4). Det er således især apolitiske institutioner, der scorer højt på unges tillid. Ligesom offentlige myndigheder scorer unges sociale tillid til andre mennesker 3,4.

I bunden af finder vi politikere (2,5) og aller nederst medierne (2,3). Begge har ligget nederst på unges tillidsskala i alle demokratiundersøgelser siden 2018.

Unge tillid til demokratiske institutioner er generelt steget siden 2018. Dog er tilliden til regeringen faldet en smule det seneste år.

Sidste års demokratianalyse viste de hidtil højeste tillidsniveauer blandt unge til næsten samtlige af de demokratiske institutioner, der spørges til i analysen.

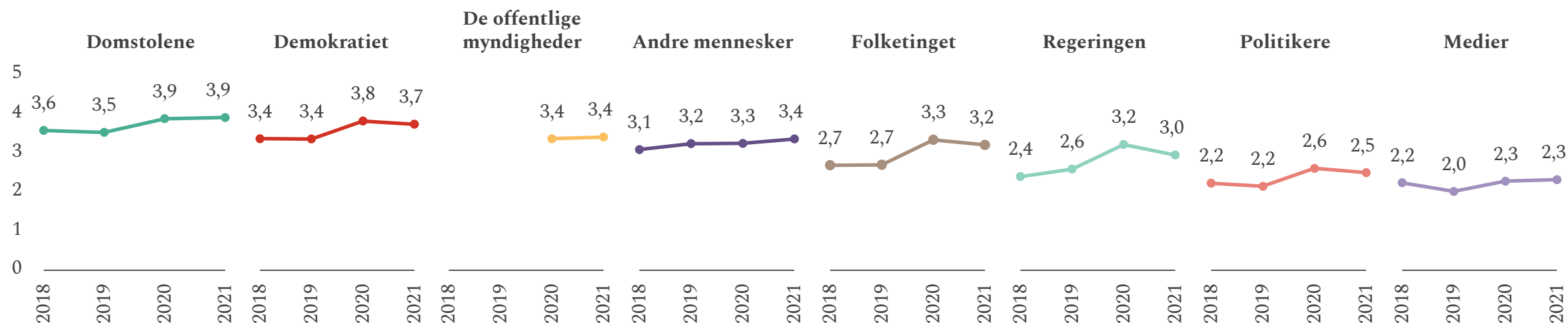
Det høje tillidsniveau genfindes i 2021, hvor kun de unges tillid til regeringen er faldet en smule fra 3,2 i 2020 til 3,0 i 2021. Dette fald skal formentlig ses i

relation til, at sidste års måling blev gennemført på et tidspunkt i COVID-19-pandemien, hvor regeringen nød rekordstor opbakning blandt danskerne. Tillidsniveauet til regeringen i 2021 er således fortsat højere end i både 2019 (2,6) og 2018 (2,4).

Siden 2018 er de unges tillid til andre mennesker steget fra 3,1 til 3,4 i 2021.

Hvor stor eller lille tillid har du til følgende institutioner og grupper i almindelighed? (0-5)

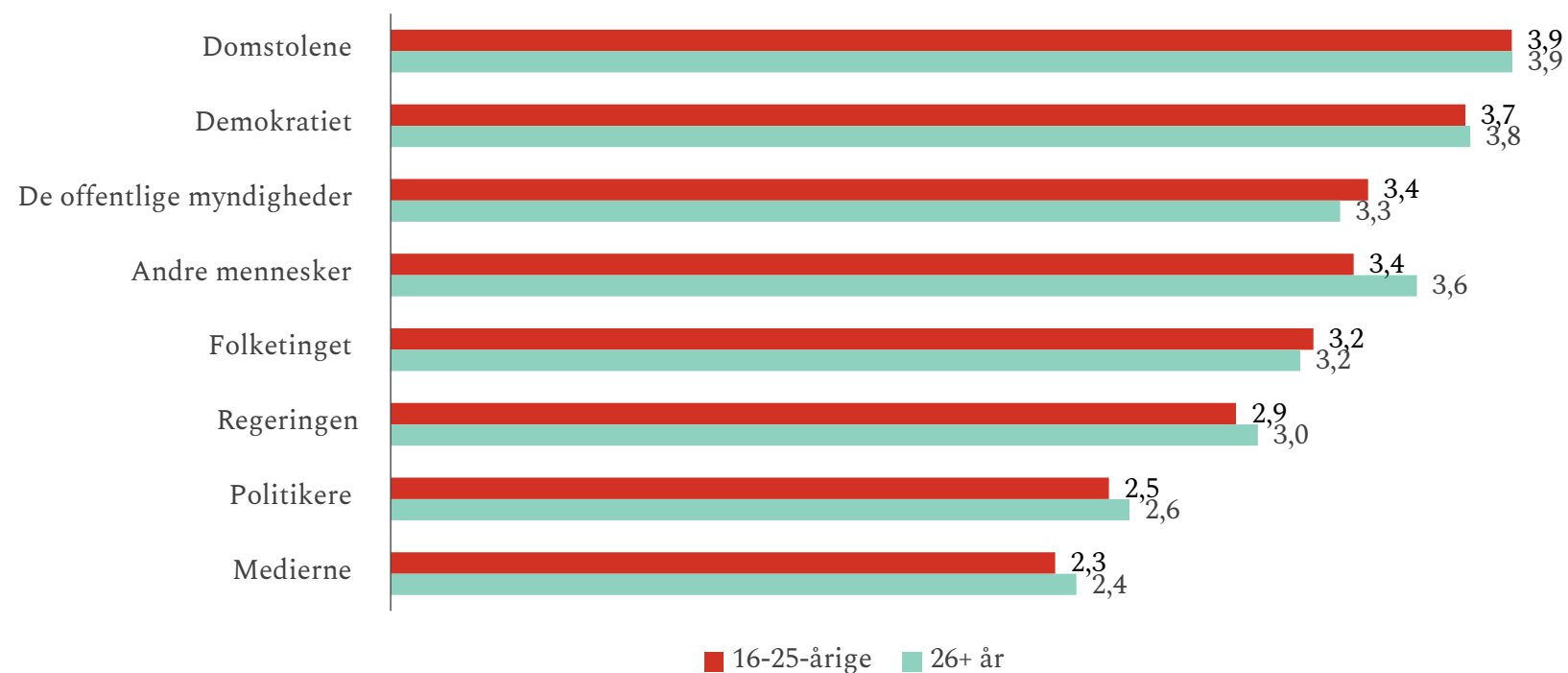
N = 2.245 (16-25 år, 2018-21)

Unge tillid til demokratiske institutioner er generelt på niveau med den øvrige befolknings. Kun tilliden til andre mennesker er en smule lavere blandt unge end hos ældre danskere.

Hvor stor eller lille tillid har du til følgende institutioner og grupper i almindelighed?

N = 1.673

Selvom de unges tillid til *andre mennesker* er steget til 3,4 siden 2018 er den fortsat lidt under niveauet blandt ældre danskere. Her ligger tilliden til andre mennesker på 3,6 på en skala fra 0 til 5.

For alle øvrige tillidsmål er forskellen mellem de unge og de øvrige danskere så små, at det er svært at tale om meningsfulde forskelle.

Der er altså ikke nævneværdige forskelle imellem de unges tillid til demokratiske institutioner og resten af befolkningens tillid til disse institutioner.

UNGES DIGITALE KOMPETENCER OG HOLDNING TIL DEBATTEN ONLINE

DIGITALE RETTIGHEDER OG KOMPETENCER

Unge synes selv, de har godt styr på deres digitale rettigheder...

3 ud af 5 unge er enige i, at de har kendskab til deres rettigheder online, og at de har en grundlæggende forståelse for, hvordan der indsamles data om dem på internettet.

... men ved ikke, hvor de skal finde mere information.

Kun 33 % af de unge ved, hvor de kan finde mere information, hvis de bliver i tvivl, når en hjemmeside spørger om adgang til at behandle deres personoplysninger.

Det er til trods for, at over halvdelen af de unge svarer, at de forstår teksten, når en hjemmeside spørger om adgang til disse oplysninger.

Unge kvinder er mere usikre på deres digitale kompetencer end unge mænd

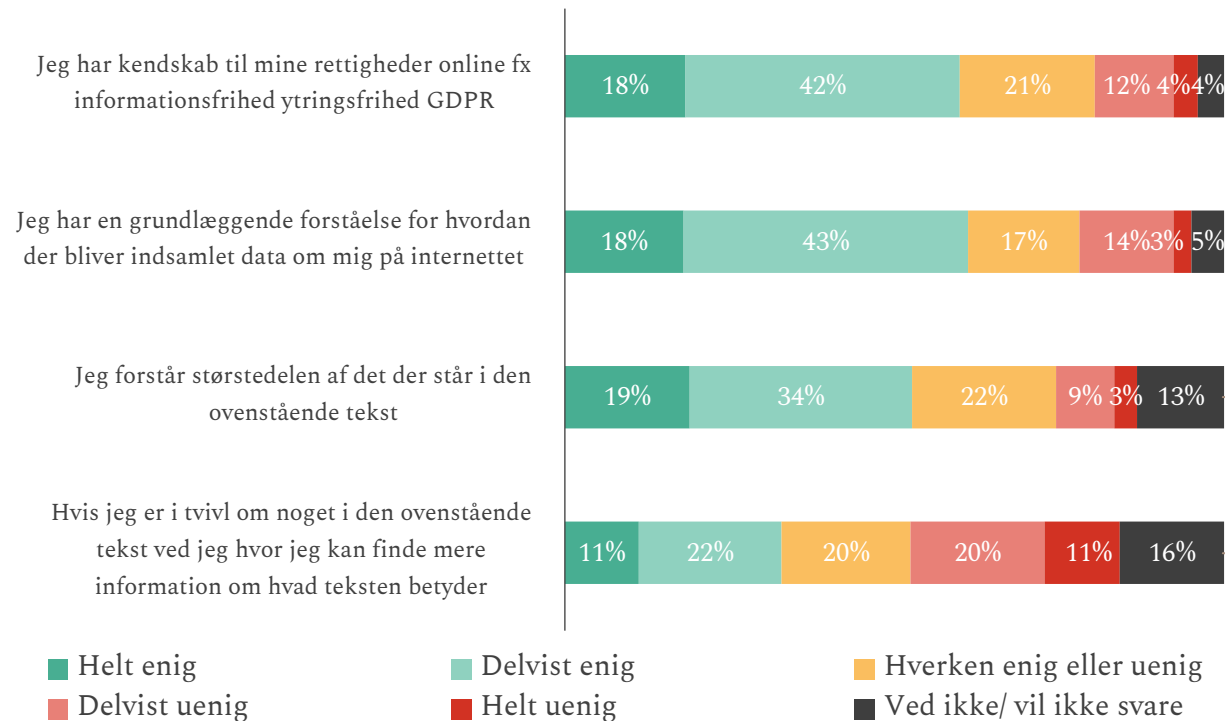
Unge kvinder oplever i mindre grad end unge mænd at have kendskab til deres rettigheder online og en forståelse af, hvordan, der indsamles data om dem på internettet: 21 % af kvinder mellem 16 og 25 år er uenige i, at de har kendskab til deres rettigheder online. For unge mænd er andelen 11 %.

Forskellen kan bunde i reelle forskelle i digitale kompetencer, men også i hvor hårdt man vurderer sine egne kompetencer.

3 ud af 5 unge mener, at de har kendskab til deres rettigheder online. Men kun 1 ud af 3 unge ville vide, hvor de kunne finde mere information, hvis der var noget, de ikke forstod.

Hvor enig eller uenig er du i følgende spørgsmål?

N = 560 (16-25 år)

3 ud af 5 unge er helt eller delvist enige i, at de har kendskab til deres rettigheder online (60 %), og at de har en grundlæggende forståelse for, hvordan der indsamles data om dem på internettet (61 %).

Vi har vist de unge en standardtekst, hvor de skal beslutte, om de vil give en hjemmesidejer adgang til at opbevare og behandle personoplysninger så som cookies. Over halvdelen af de unge (53 %) er helt eller delvist enige i, at de forstår teksten. De unge giver altså udtryk for, at de har gode digitale kompetencer.

De unges digitale selvtidllid formindskes dog, når vi udfordrer deres viden en smule: Kun 33 % af de unge ville nemlig vide, hvor de kunne finde mere information om, hvad teksten betød, hvis de var i tvivl om noget i teksten.

Vi respekterer beskyttelse af personoplysninger

Vi og vores partnere opbevarer og/eller tilgår oplysninger, såsom cookies på en enhed, og behandler personoplysninger, såsom entydige identifikatorer og standardoplysninger, som bliver sendt af en enhed, med henblik på tilpassede annoncer og indhold, annonce- og indholdsmåling og målgruppeindsigter samt med henblik på at udvikle og forbedre produkter.

Med din tilladelse kan vi og vores partnere bruge præcise geoplaceringsoplysninger og identifikation gennem enhedsscanning. Du kan klikke her for at acceptere vores og vores partners behandling, som beskrevet ovenfor. Alternativt kan du få adgang til mere detaljerede oplysninger og ændre dine præferencer, før du samtykker eller nægter samtykke. Bemærk, at nogle former for behandling af dine personoplysninger muligvis ikke kræver dit samtykke, men du har ret til at gøre indsigelse mod sådan behandling. Dine præferencer gælder for en gruppe websteder. Du kan til enhver tid ændre dine præferencer ved at vende tilbage til dette websted eller ved at besøge vores politik for beskyttelse af personoplysninger.

Afvis alle

Indstillinger

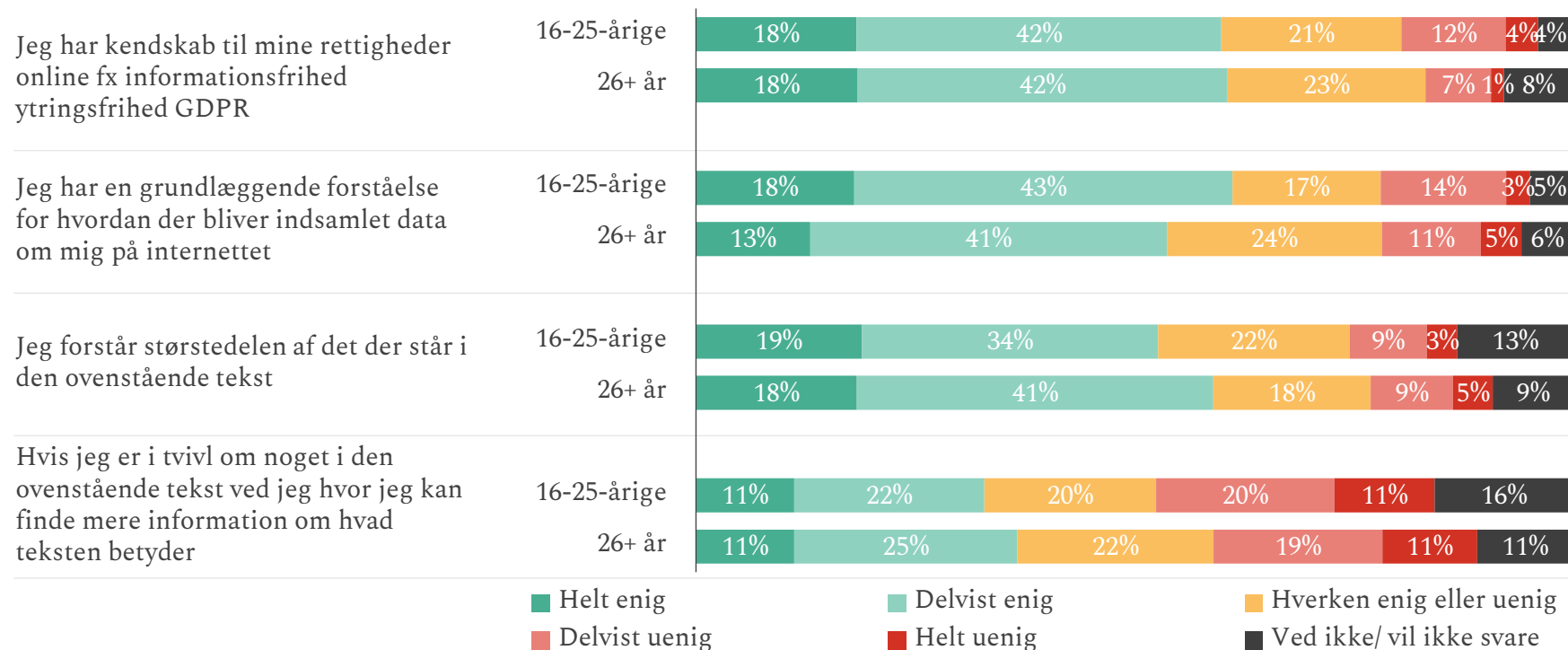
Acceptér alle

**Næsten
1 ud af 3
unge**
ville ikke vide, hvor
de skulle søge
mere information,
hvis de ikke forstod
denne tekst.

Unge tilkendegiver i lidt højere grad end ældre danskere en forståelse for, hvordan der indsamles data om dem på nettet. Dog er der ikke flere unge, der forstår en konkret tekst om dataindsamling på nettet

Hvor enig er du i følgende udsagn?

N = 1.673

Der er generelt ikke særlig stor forskel på unge og øvrige danskere oplevede digitale kompetencer.

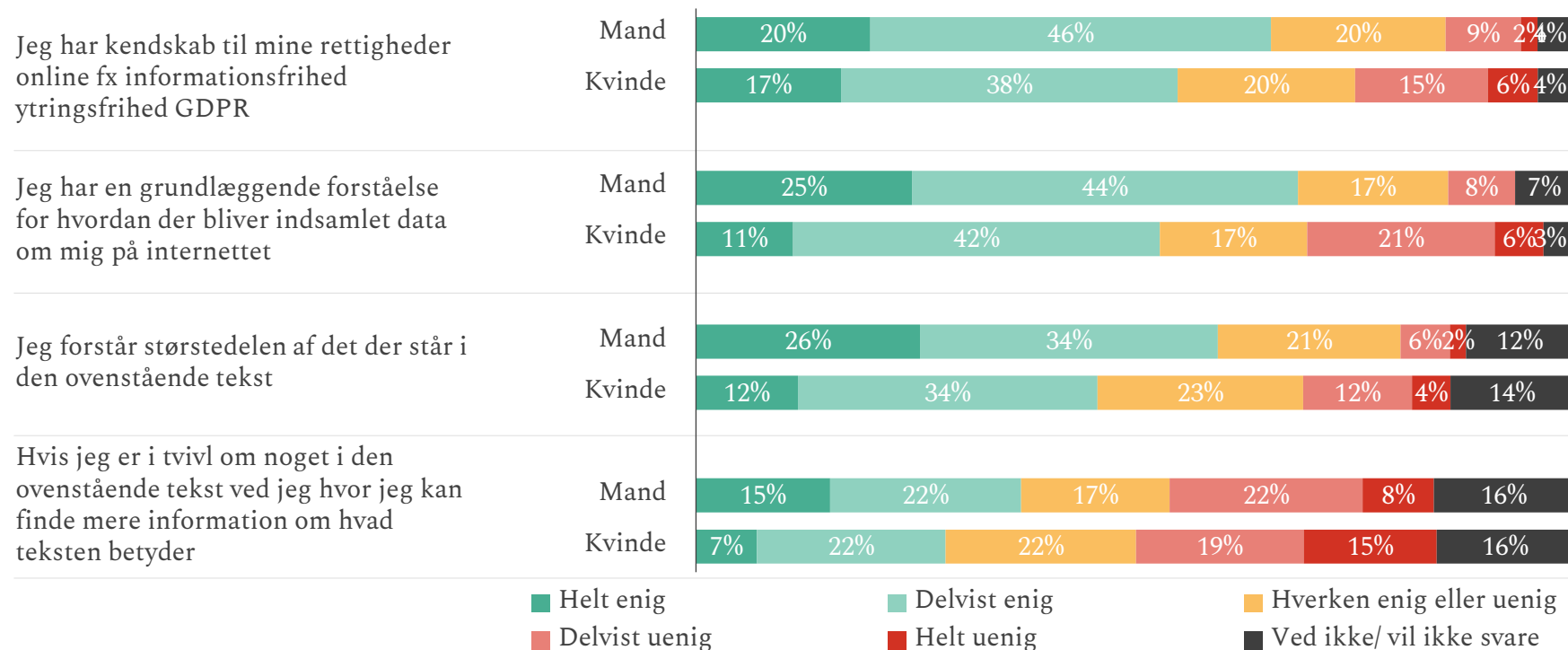
Lidt flere unge (18 %) end øvrige danskere (13 %) er helt enige i, at de har en grundlæggende forståelse for, hvordan der indsamles data om dem på nettet.

Omvendt rapporterer lidt færre unge end danskere over 25 år, at de er helt eller delvist enige i, at de forstår størstedelen af den viste tekst om online deling af personoplysninger.

Unge kvinder oplever i mindre grad end unge mænd, at de har kendskab til deres rettigheder online og en grundlæggende forståelse af, hvordan der indsamles data om dem på internettet

Hvor enig er du i følgende udsagn?

N = 560 (16-25 år)

Generelt er unge kvinder mere usikre på deres digitale rettigheder og kompetencer end unge mænd: 21 % af kvinder mellem 16 og 25 år er uenige i, at de har kendskab til deres rettigheder online. For unge mænd er andelen 11 %.

På samme måde rapporterer en forholdsvis stor andel af de unge kvinder, at de ikke har en grundlæggende forståelse for, hvordan der indsamles data om dem på internettet (27 %), og at de ikke forstår den tekst om deling af personoplysninger, som vi viser dem (16 %). Hos de unge mænd er de tilsvarende andele 8 % og 16 %.

Forskellen kan bunde i reelle forskelle i digitale kompetencer men også i forskelle i, hvor hårdt man vurderer sine egne kompetencer.

Det er især danskere, der har let ved at forstå politiske sager og spørgsmål, der også har god forståelse for deres digitale rettigheder.

Korrelationsanalyse: Hvad forklarer digitale kompetencer?

N = 1.673

For at få et udtømmende indblik i hvem, der oplever at have digitale kompetencer, har vi udført en korrelationsanalyse mellem digitale kompetencer og analysens øvrige variable. Tabellen til højre viser de 10 variable, der hænger stærkest sammen med de fire udsagn om digital kompetence. Tallene i boblerne viser de gennemsnitlige korrelationer med de fire spørgsmål om digital kompetencer. Positive tal viser en positiv sammenhæng mens negative tal indikerer en negativ sammenhæng. Du kan læse mere om korrelationsanalysen i rapportens bilag.

Den stærkeste sammenhæng med digitale kompetencer ses for spørgsmålet om evnen til at forstå politiske sager og spørgsmål: Danskere, der har let ved at forstå politiske sager, rapporterer også, at de har gode digitale kompetencer og viden om deres online rettigheder.

De fem næste spørgsmål, der samvarierer stærkest med digitale kompetencer vedrører også lysten til at deltage i politik og troen på, at man kan. Personer med høj politisk selvtilid og interesse har generelt også gode digitale kompetencer.

Det samme mønster ses for tillid til domstolene og demokratiet: Jo større tillid til disse institutioner, jo større digitale kompetencer. Endeligt ser vi igen at kvinder generelt oplever at have lavere digitale kompetencer end mænd.

Det er især danskere, der har let ved at forstå politiske sager og spørgsmål, der har god forståelse for deres digitale rettigheder.

Korrelationsanalyse: Hvad forklarer digitale kompetencer?

N = 1.673

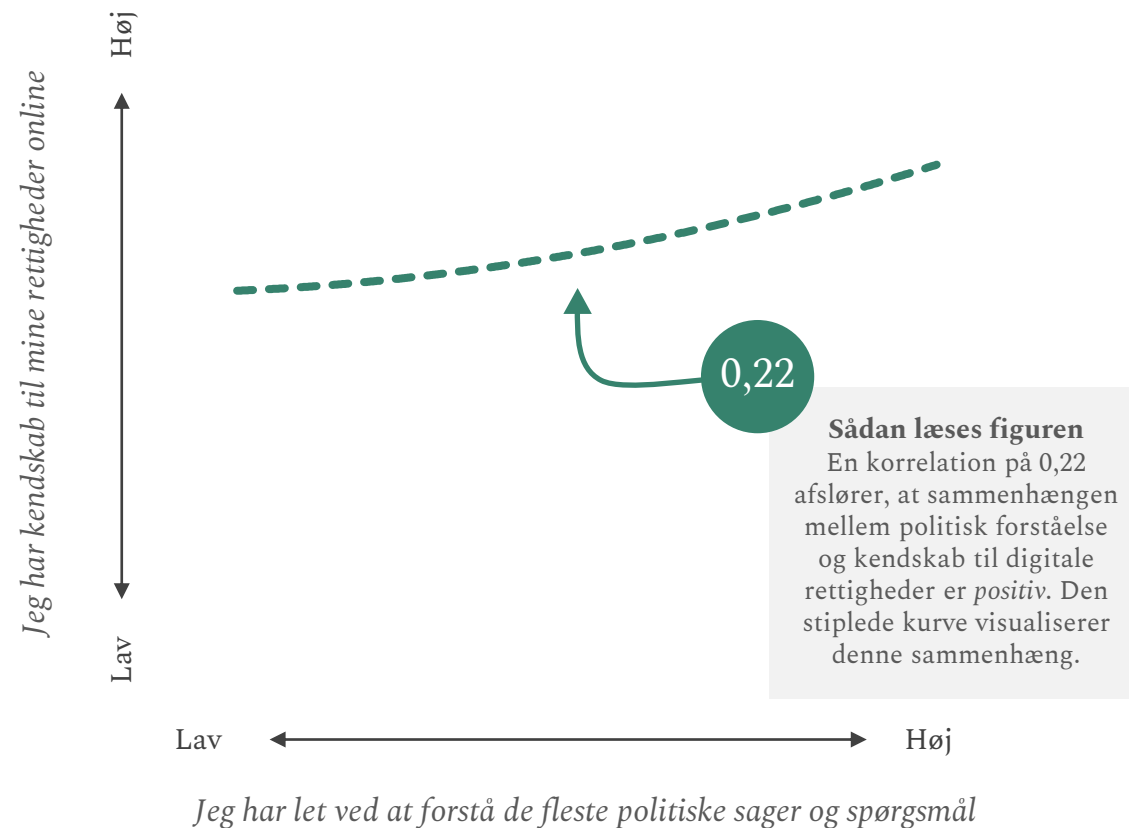
Den stærkeste sammenhæng med digitale kompetencer ses for spørgsmålet om evnen til at forstå politiske sager og spørgsmål.

Her er korrelationskoefficienten 0,22. Det indikerer en positiv sammenhæng: Danskere, der har let ved at forstå politiske sager, angiver også, at de har gode digitale kompetencer og viden om deres online rettigheder.

Sammenhængen kan betyde flere ting.

På den ene side kan den være udtryk for, at evnen til at tilegne sig viden om et område både kan slå igennem for politik og i forhold til at forstå ens online rettigheder. I så fald vil de danskere, der har nemt ved at forstå deres online rettigheder, også have nemt ved at forstå politik.

På den anden side kan sammenhængen også være udtryk for, at online rettigheder og databeskyttelse har spillet en rolle på den politiske dagsorden, de senere år. De borgere, der har nemt ved at forstå politik, kan derfor potentielt også have sat sig mere ind i deres egne rettigheder online og derved udviklet et større kendskab.

Danskere med en holdning til danmarks udvikling, en interesse i politik og tillid til domstolene har generelt større kendskab til online rettigheder

Korrelationsanalyse: Hvad forklarer digitale kompetencer?

N = 1.673

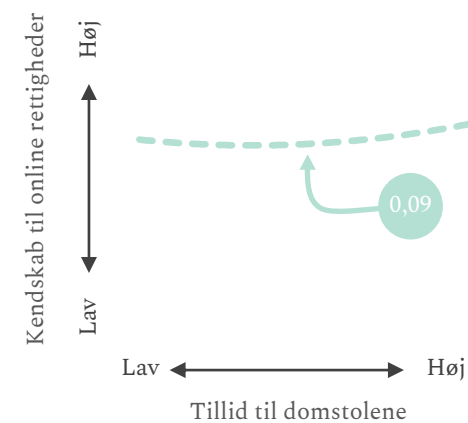
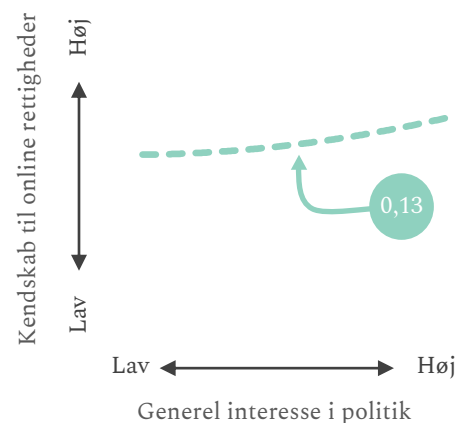
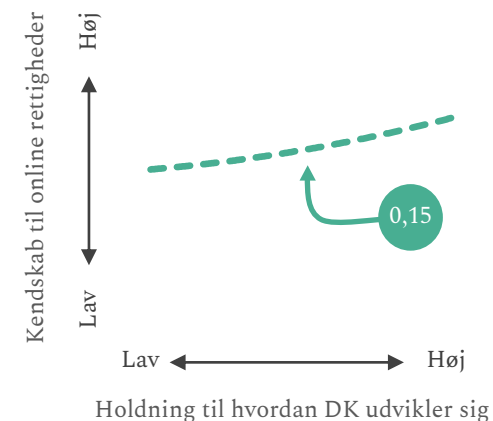
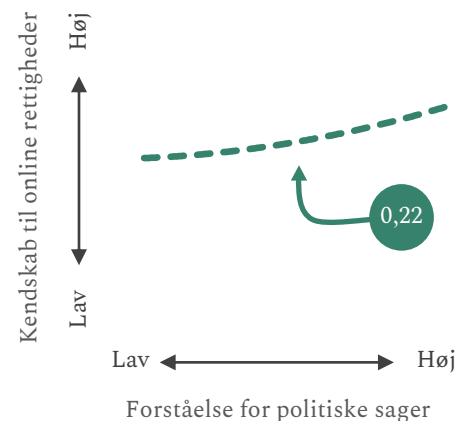
De seks spørgsmål, der samvarierer stærkest med digitale kompetencer, vedrører alle lysten til at deltage i politik og troen på, at man har evnerne til at gøre netop dette.

Derfor viser figuren til højre, at danskere med en holdning til, hvordan Danmark og verdens skal udvikle sig, generelt angiver, at de har kendskab til deres online rettigheder.

Det samme gør sig gældende for interesse i politik: Borgere med politisk interesse har også større kendskab til deres rettigheder online.

Personer med høj politisk selvtillid og interesse har altså generelt også gode digitale kompetencer.

Samtidig ser vi, at borgere med høj tillid til domstolene også i nogen grad har større kendskab til deres online rettigheder. Sammenhængen her er dog ikke ligeså stærk som de øvrige illustrerede sammenhænge.

HOLDNING TIL TONEN I DEN ONLINE POLITISKE DEBAT

De fleste unge synes, at samfundsdebatten online domineres af ekstreme holdninger.

Over 2 ud af 3 unge er enige i, at samfundsdebatten online er domineret af ekstreme holdninger. Og mere end 3 ud af 5 unge er enige i, at tonen i samfundsdebatten online giver dem mindre lyst til at give deres mening til kende.

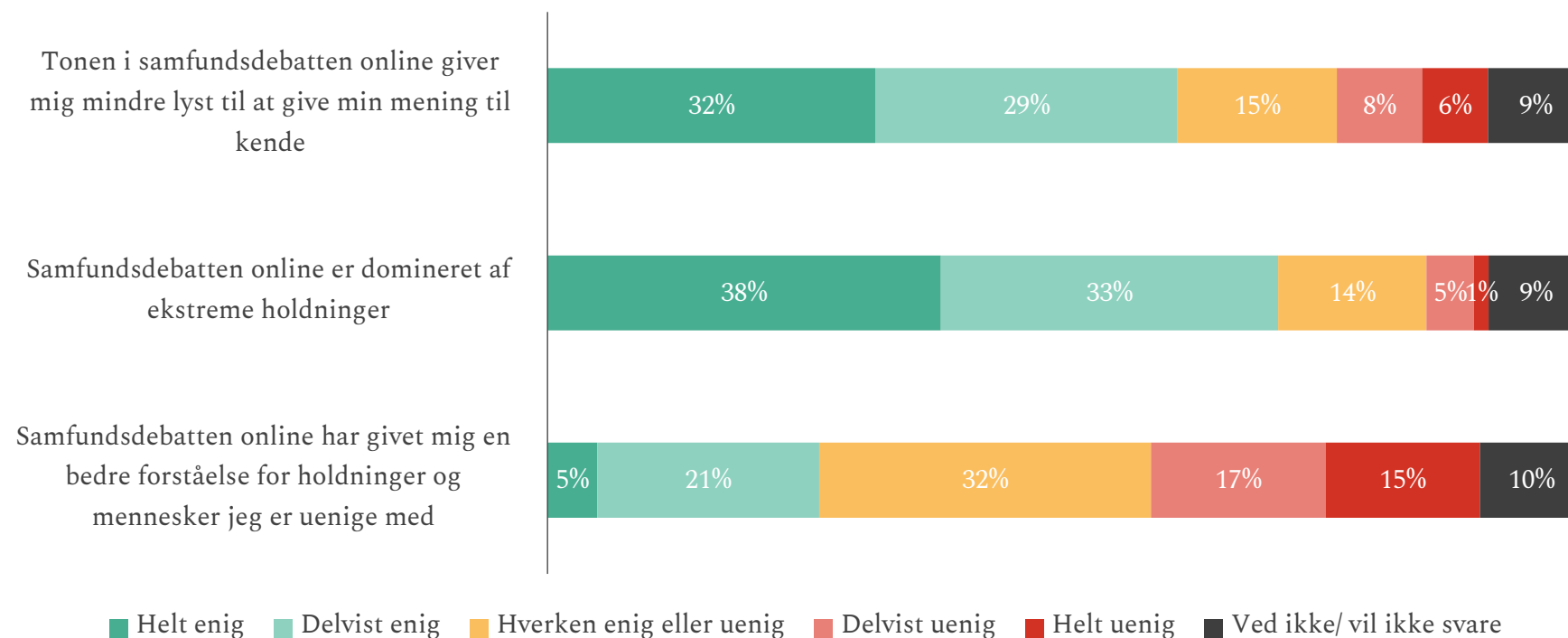
De unge er mere positive end ældre på den online debats vegne.

1 ud af 4 unge (26 %) er enige i, at samfundsdebatten online har givet dem en bedre forståelse for holdninger og mennesker, de er uenige med. Blandt øvrige danskere er andelen kun 14 %.

Over 2 ud af 3 unge er helt eller delvist enige i, at samfundsdebatten online er domineret af ekstreme holdninger.

Hvor enig eller uenig er du i følgende spørgsmål?

N = 560 (16-25 år)

Selvom de 16-25-årige er vokset op med en online samfundsdebat, er de ikke uden videre positive på denne debats vegne:

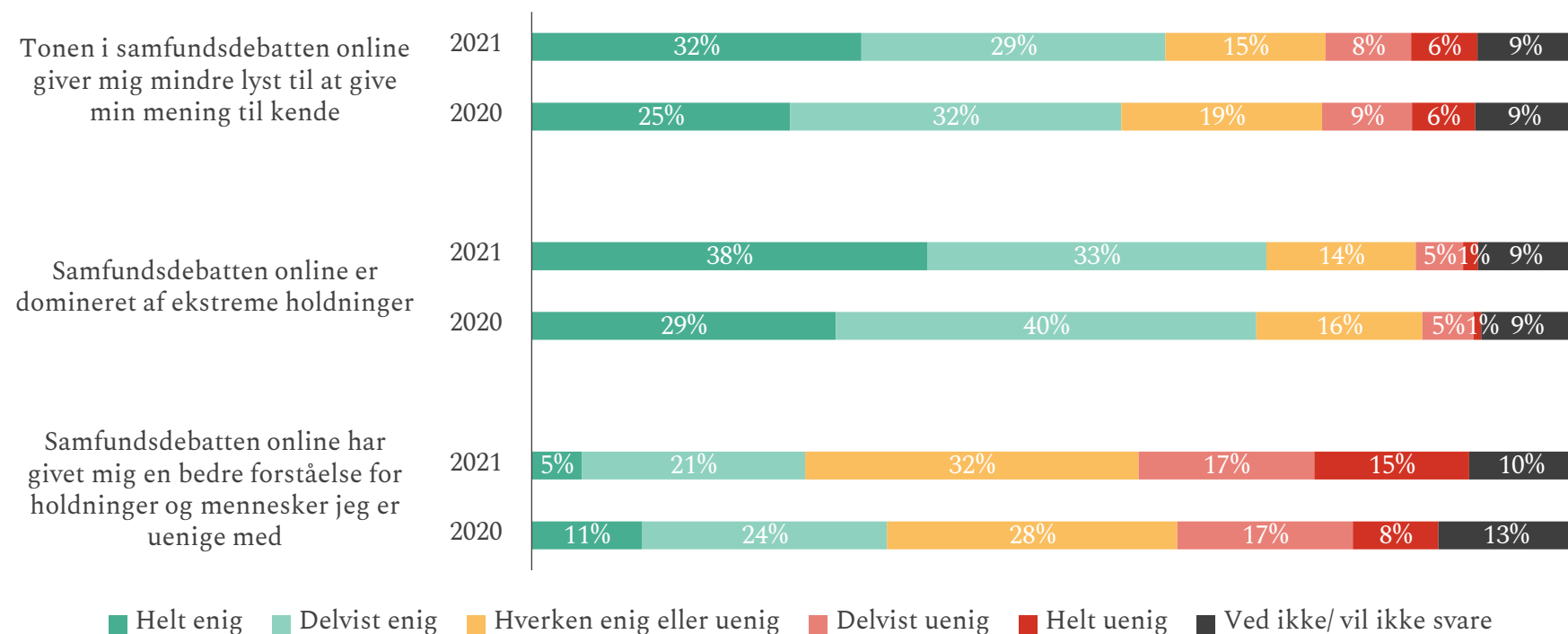
Mere end 3 ud af 5 unge (61 %) er helt eller delvist enige i, at tonen i samfundsdebatten online giver dem mindre lyst til at give deres mening til kende. Og flere end 2 ud af 3 (71 %) er helt eller delvist enige i, at debatten online er præget af ekstreme holdninger.

På samme måde er næsten hver tredje unge (32 %) helt eller delvist uenige i, at den online samfundsdebat har givet dem en bedre forståelse for holdninger og mennesker, de er uenige med.

Flere unge end i 2020 tilkendegiver i 2021, at tonen i den online samfundsdebat giver dem mindre lyst til give deres meninger til kende.

Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn:

N = 1.136 (16-25 år, 2020-21)

Siden sidste års måling er de unge blevet mere kritiske omkring samfundsdebatten online.

I 2020 var 1 ud af 4 unge (25 %) helt enige i, at tonen i samfundsdebatten online giver dem mindre lyst til at give deres mening til kende. I 2021 er andelen steget til 1 ud af 3 unge (32 %).

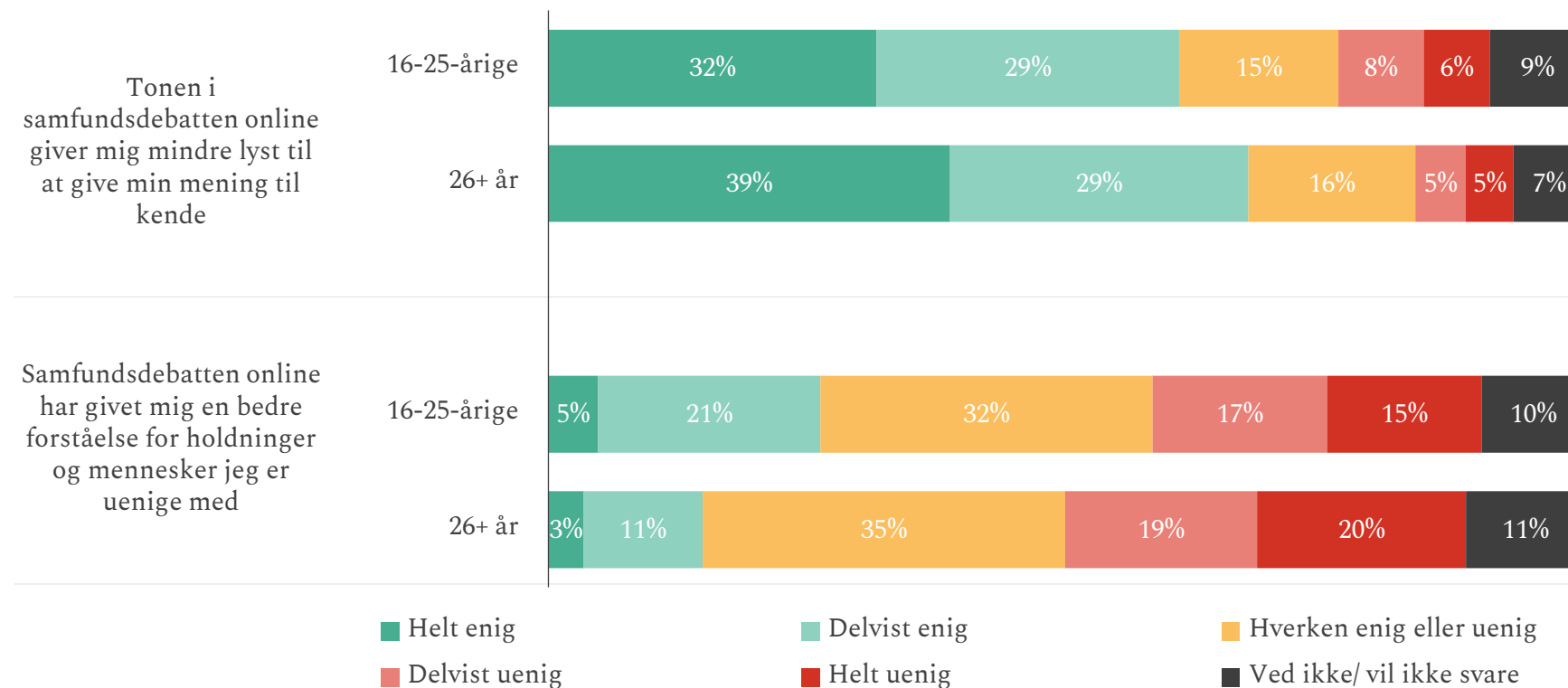
På samme måde var 29 % af de unge i 2020 helt enige i, at samfundsdebatten online er domineret af ekstreme holdninger. I 2021 er den andel vokset til 38 %.

Samtidig er andelen af unge, der er helt uenige i, at samfundsdebatten online har givet dem en bedre forståelse for holdninger og mennesker, de er uenige med, næsten fordoblet fra 8 % til 15 %.

De 16-25-årige påvirkes i mindre grad end ældre danskere af tonen i debatten online og er mere positive på debattens vegne.

Hvor enig er du i følgende udsagn?

N = 1.673

Selvom de unge er blevet mindre positive på den online debats vegne, så er de fortsat mere fortrøstningsfulde end ældre danskere.

32 % af de unge er helt enige i, at tonen i samfundsdebatten online giver dem mindre lyst til at give deres mening til kende. For danskere over 25 år er denne andel 39 %.

På samme måde er flere unge end ældre helt eller delvist enige i, at samfundsdebatten online har givet dem en bedre forståelse for holdninger og mennesker, de er uenige med. Andelen blandt unge er 26 % mens den blandt de øvrige danskere er 14 %.

UNGES LIVSMULIGHEDER PÅ TVÆRS AF LANDET

UNGES LIVSMULIGHEDER PÅ TVÆRS AF LANDET

De unges udfordringer varierer mellem de fem regioner

Mere end 1 ud af 3 unge i Region Hovedstaden er uenige i, at de har gode muligheder for at finde en bolig, der opfylder deres behov i deres lokalområde. Denne andel er mere end dobbelt så stor som blandt unge i de fire andre regioner.

Andelen af unge, der ikke kan tage den uddannelse, de ønsker, i deres lokalområde, er større i Region Sjælland end i de øvrige regioner.

Unge har sværere end øvrige danskere ved at finde en bolig – især i Region Hovedstaden

Mere end hver femte unge (22 %) er uenig i, at de kan finde en bolig, der opfylder deres behov i deres lokalområde. Andelen blandt øvrige danskere er 15 %.

Værst står det til i Region Hovedstaden, hvor flere end hver tredje unge prioriterer at kunne finde en bolig, der passer til deres behov, uden at føle, at deres lokalområde giver dem denne mulighed.

Unge udenfor de store byer har sværere ved at finde en uddannelse

Hver femte unge er uenig i, at deres lokalområde giver dem muligheder for at tage den uddannelse, de ønsker.

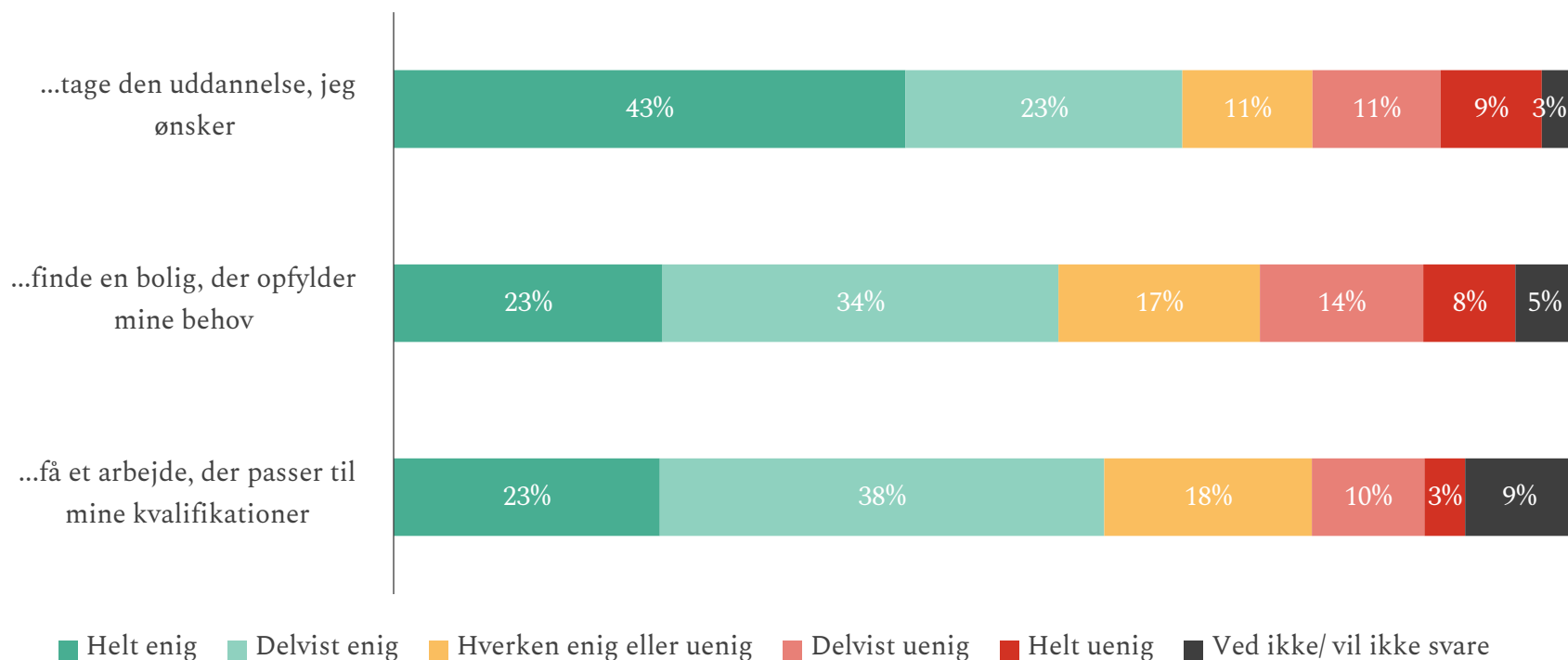
Denne andel dækker over store lokale forskelle: Mere end hver tredje unge i mellemkommunerne og næsten lige så mange i de mindre bykommuner og yderkommunerne er uenige i, at de har gode muligheder for at tage den uddannelse, de ønsker, i deres lokalområde. Disse andele er mere end dobbelt så store som den tilsvarende andel blandt unge i de større byer.

Mere end hver femte unge er uenig i, at deres lokalområde giver gode muligheder for, at de kan finde en bolig, der opfylder deres behov.

Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn

I mit lokalområde er der meget gode muligheder for, at jeg kan....

N = 560 (16-25 år)

Vi har undersøgt, hvordan de unge ser deres muligheder i det lokalområde, de bor i.

22 % af de unge er helt eller delvist uenige i, at deres lokalområde giver dem meget gode muligheder for at finde en bolig, der opfylder deres behov. 57 % er helt eller delvist enige.

Hver femte unge (20 %) er helt eller delvist uenige i, at deres lokalområde giver dem meget gode muligheder for at tage den uddannelse, de ønsker. 13 % er uenige i, at de kan få et arbejde, der passer deres kvalifikationer.

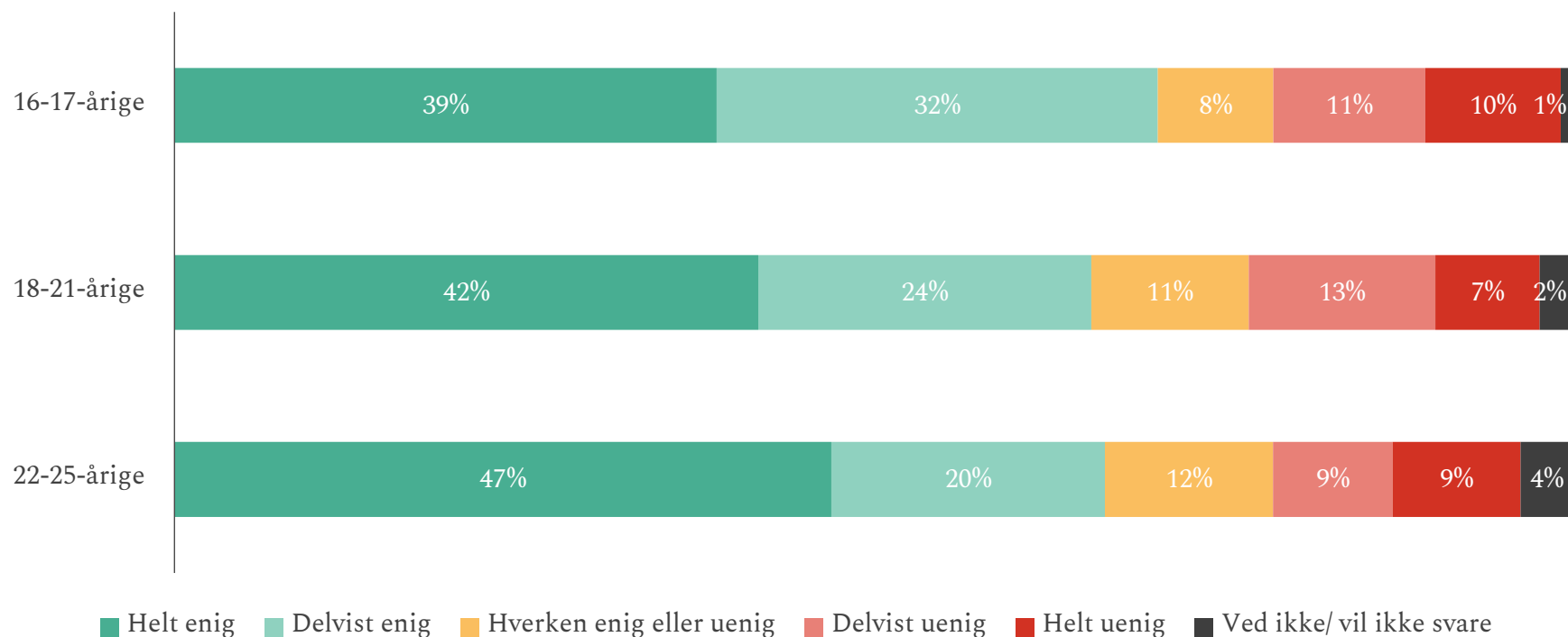
Hver femte unge mellem 16 og 25 år er uenige i, at de kan tage den uddannelse, de ønsker, i deres lokalområde

Oplevelsen af, at ens lokalområde ikke giver gode mulighed for at tage den uddannelse, man ønsker, er udbredt blandt alle de unge aldersgrupper.

Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn

I mit lokalområde er der meget gode muligheder for, at jeg kan **tage den uddannelse**, jeg ønsker.

N = 560 (16-25 år)

Ved at opdele de unge i mindre alderskategorier, kan vi se, at den oplevede mulighed for at uddanne sig i sit lokalområde findes hos alle unge aldersgrupper.

18 % af de 22-25-årige er helt eller delvist uenige i, at deres lokalområde giver gode muligheder for at tage den uddannelse, man ønsker. Den andel er mere eller mindre den samme hos de 18-21-årige (20 %) og hos de 16-17-årige (21 %).

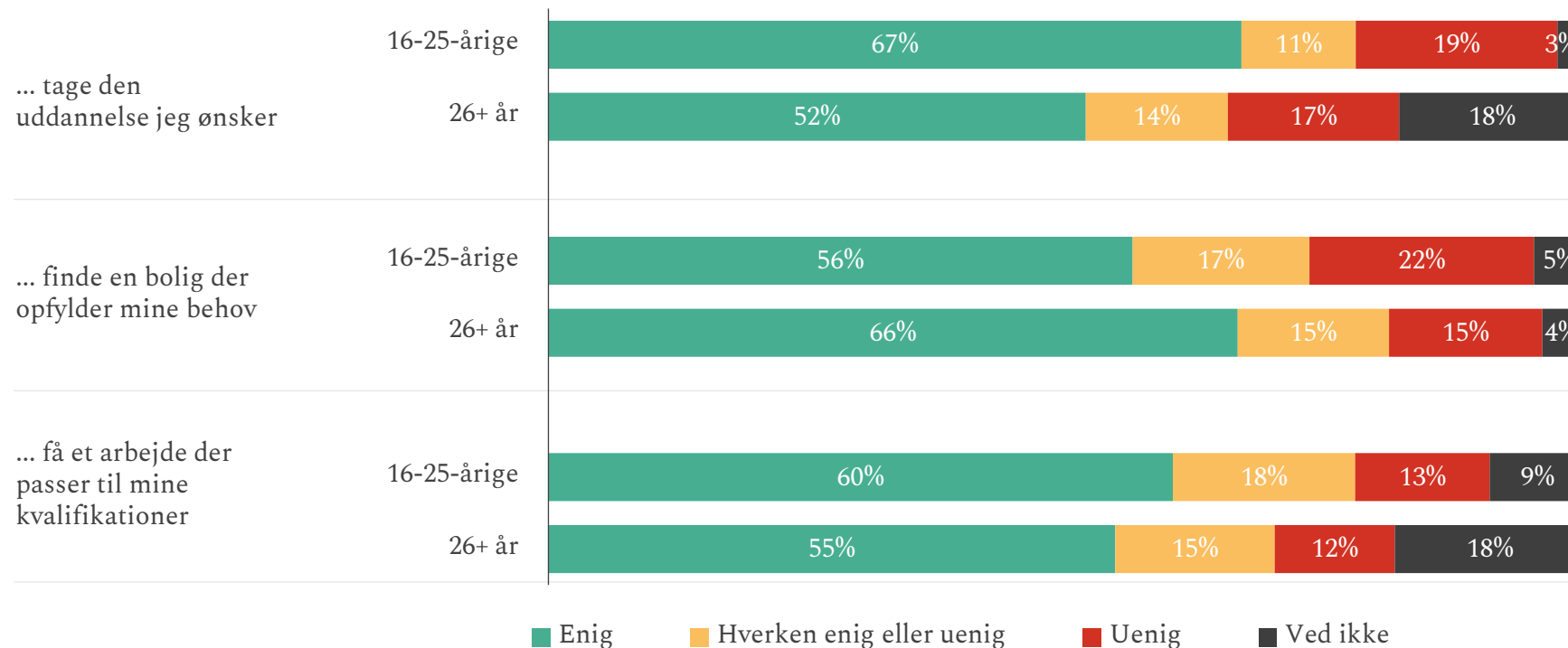
Også den samlede andel af helt og delvist enige er mere eller mindre lige stor på tværs af både 16-17-årige, 18-21-årige og 22-25-årige. Den samlede enighed er derfor stabil på tværs af de tre ungegrupper.

Flere unge end øvrige danskere oplever det som svært at finde en tilfredsstillende bolig i deres lokalområde

Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn

I mit lokalområde er der meget gode muligheder for, at jeg kan....

N = 1.673

Mere end hver femte unge (22 %) er uenig i, at de kan finde en bolig, der opfylder deres behov i deres lokalområde. Andelen blandt øvrige danskere er 15 %. På samme måde er færre unge (56 %) end øvrige danskere (66%) enige i, at de har mulighed for at finde en bolig i deres lokalområde, der opfylder deres behov.

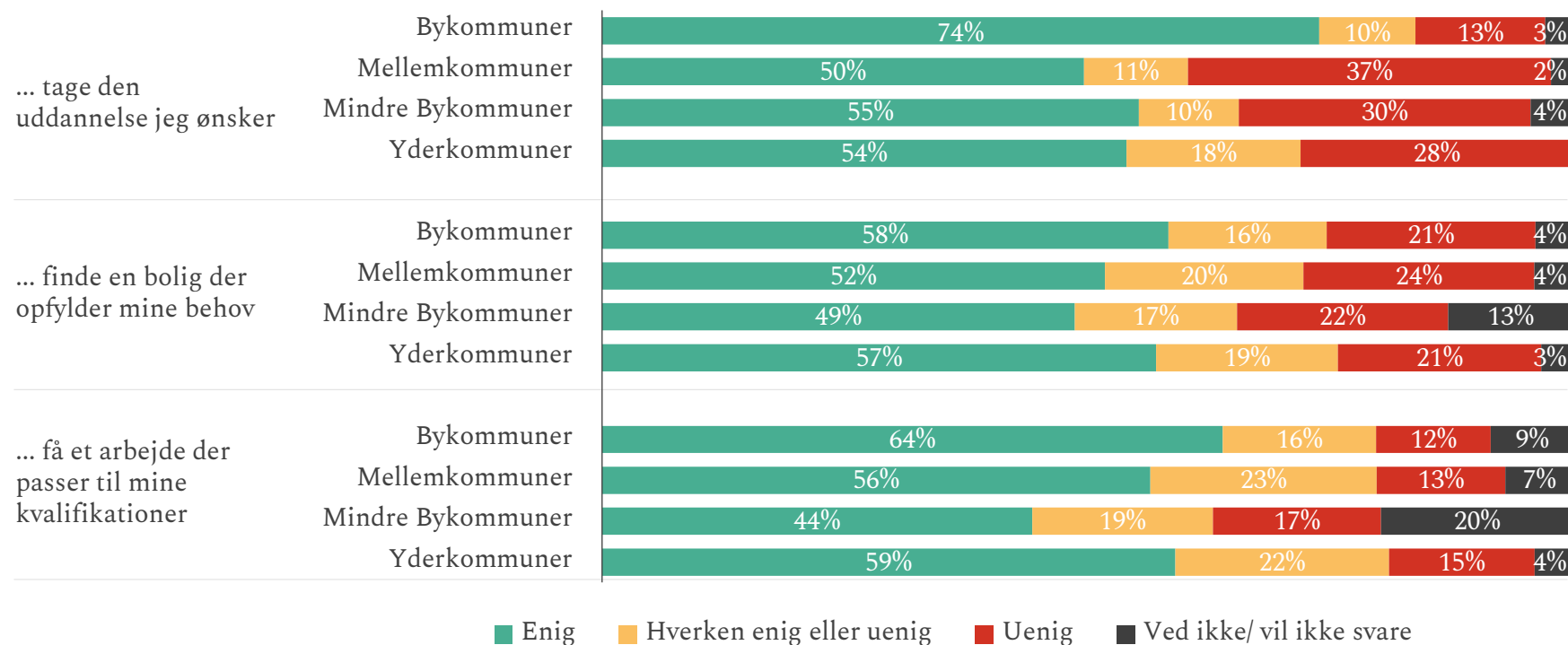
Omvendt ser flere unge end ældre gode muligheder i deres lokalområde for at uddanne sig og få et arbejde, der passer til deres kvalifikationer. Disse forskelle skyldes dog især, at flere ældre svarer "ved ikke". Når disse svar frasorteres, halveres forskellen i opfattede uddannelsesmuligheder, mens forskellen i muligheder for at finde et arbejde forsvinder helt. Forskellene for bolig-spørgsmålet ændres slet ikke, når vi frasorterer "ved ikke"-svar.

Unge bosat udenfor bykommuner tror i mindre grad end unge i bykommuner på, at de kan tage den uddannelse, de ønsker, i deres lokalområde

Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn

I mit lokalområde er der meget gode muligheder for, at jeg kan....

N = 560 (16-25 år)

Analysen viser en skævhed i opfattede uddannelsesmuligheder mellem land og by.

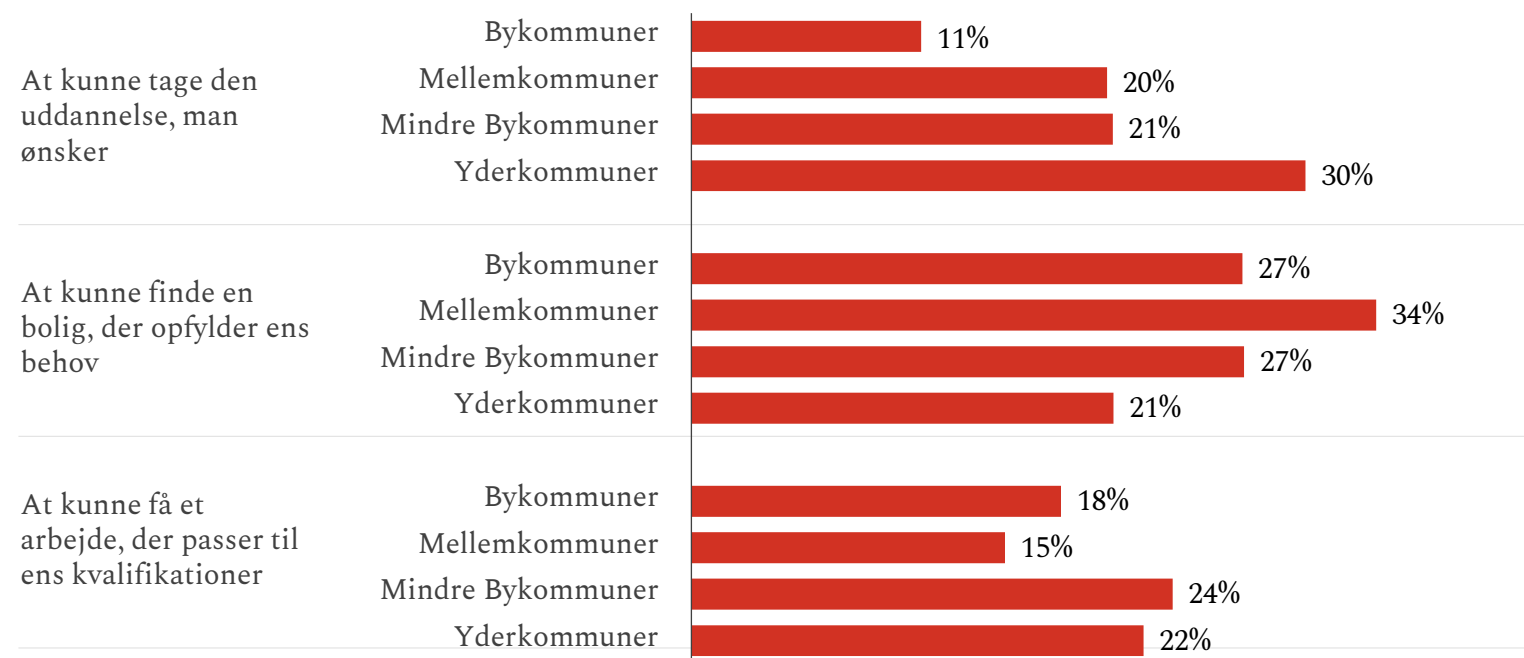
Næsten 3 ud af 10 unge (28 %) i yderkommunerne* og endnu flere i de mindre bykommuner (30 %) og mellemkommunerne (37 %) er uenige i, at de har gode muligheder for at tage den uddannelse, de ønsker, i deres lokalområde. Disse andele er mere end dobbelt så store som blandt unge i de større byer.

Omvendt ser vi kun små forskelle i den oplevede mulighed for at finde en bolig, der opfylder ens behov. Det er vigtigt at påpege, at årsagen til udfordringer ved at finde en bolig kan variere: For unge i byen er kvadratmeterprisen højere, mens unge i mindre byer måske har svært ved at finde en bolig nær offentlig transport eller få godkendt et boliglån.

3 ud af 10 unge bosat i yderkommuner mener ikke, at deres lokalområde giver dem gode muligheder for at tage deres ønskede uddannelse, selvom uddannelse er en vigtig prioritet for dem

Andel, der prioriterer en egenskab ved et lokalområde, men ikke kan opnå det i deres eget lokalområde

N = 560 (16-25 år)

At unge ikke føler, at deres lokalområde giver mulighed for at uddanne sig, er især vigtigt, hvis de unge prioriterer denne egenskab ved et lokalområde. Derfor har vi bedt de unge prioritere hvilke egenskaber, de finder vigtigst i et lokalområde.

Figuren til venstre kombinerer de unges prioritering og deres oplevede muligheder i deres lokalområde: Den viser hvor stor en andel af de unge, der *både* prioriterer en given egenskab og er uenige i, at deres eget lokalområde besidder denne egenskab.

Hele 30 % af de unge i yderkommuner prioriterer at kunne tage en uddannelse i deres lokalområde, men føler ikke, at deres lokalområde giver dem denne mulighed. Denne andel er næsten tre gange mindre blandt unge i bykommuner (11 %).

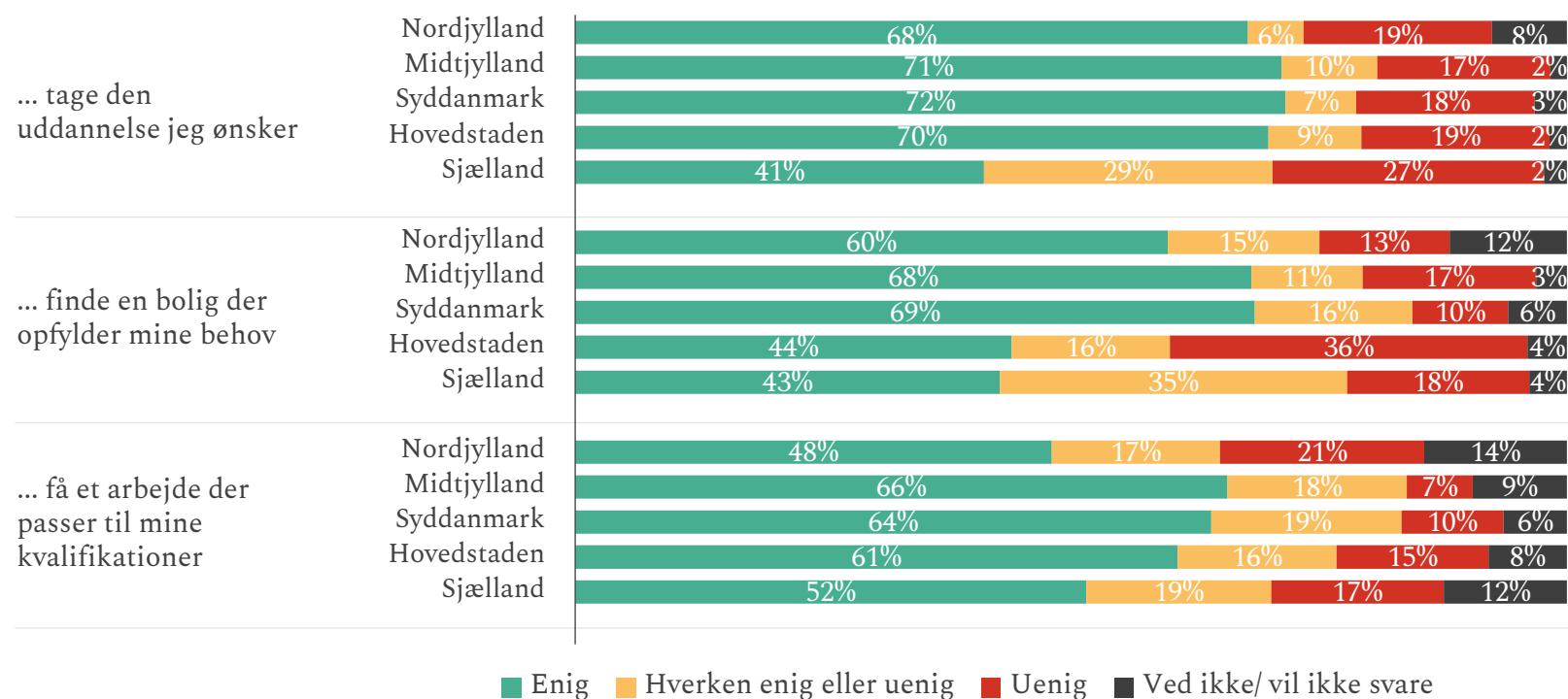
Billedet er omvendt, når vi ser på muligheden for at finde en bolig, der opfylder ens behov. 27 % af de unge i bykommuner og mindre bykommuner og 34 % i mellemkommuner prioriterer muligheden for at finde en bolig, men føler ikke, at deres lokalområde giver dem denne mulighed. Det samme gælder kun 21 % i yderkommunerne.

Mere end hver tredje unge i Region Hovedstaden er uenig i, at de kan finde en bolig i deres lokalområde, der opfylder deres behov.

Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn

I mit lokalområde er der meget gode muligheder for, at jeg kan....

N = 560 (16-25 år)

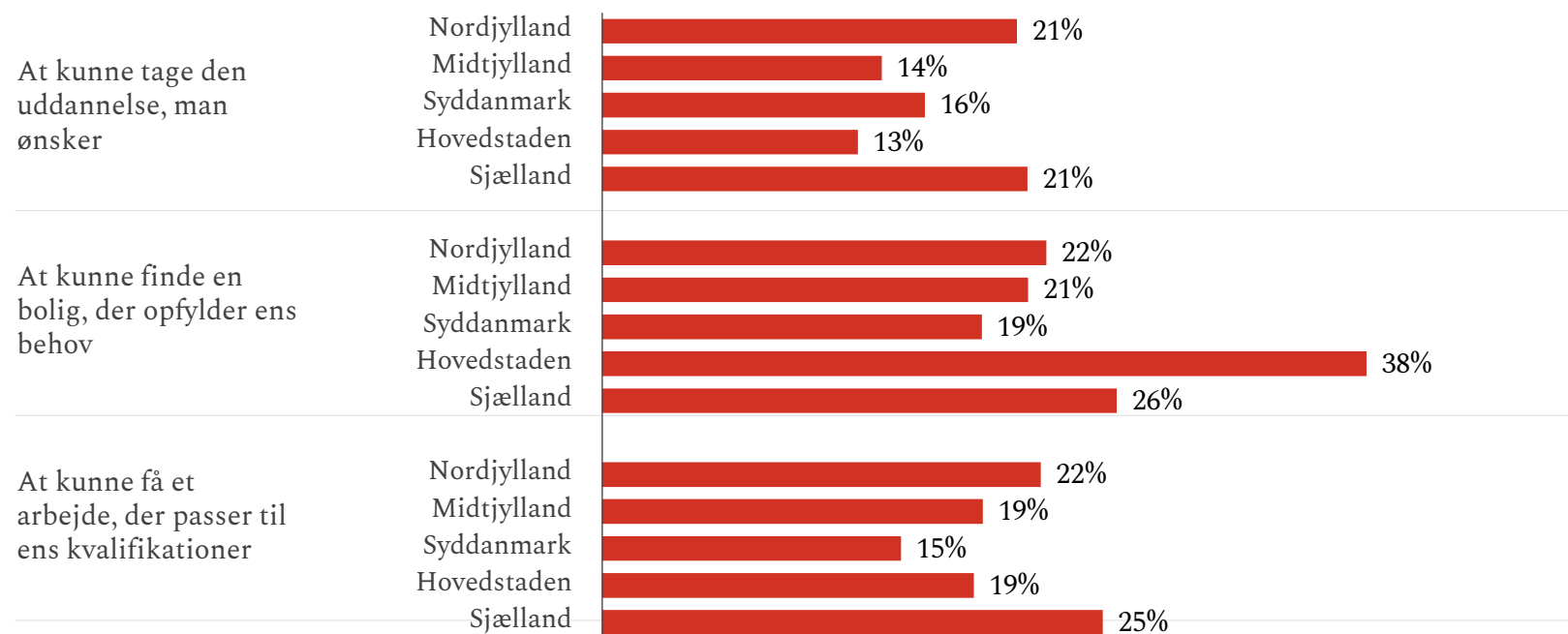
36 % af de unge i Region Hovedstaden er uenige i, at de har gode muligheder for at finde en bolig, der opfylder deres behov, i deres lokalområde. Det er over dobbelt så mange som i de fire andre regioner. På samme måde er mere end 60 % af de unge i Nordjylland, Midtjylland og Syddanmark enige i, at de kan finde en bolig, der opfylder deres behov i deres lokalområde, mens andelen kun er 44 % blandt unge i Region Hovedstaden. Her ligger Region Sjælland dog på samme niveau som Hovedstaden (43 %).

Omvendt er andelen af unge, der er uenige i, at de kan tage den uddannelse, de ønsker, i deres lokalområde større i Region Sjælland (27 %) end i de øvrige regioner. Andelen af unge, der er uenige i, at deres lokalområde giver dem mulighed for at få et arbejde, der passer deres kvalifikationer, er størst i Nordjylland (21 %) og mindst i Region Midtjylland (7 %).

Mere end hver tredje unge i Region Hovedstaden mener ikke, at deres lokalområde giver dem gode muligheder for at finde en bolig, der opfylder deres behov, selvom bolig er en vigtig prioritet for dem

Andel, der prioriterer en egenskab ved et lokalområde, men ikke kan opnå det i deres eget lokalområde

N = 560 (16-25 år)

Hele 38 % af de unge i Region Hovedstaden prioriterer at kunne finde en bolig, der passer til deres behov i deres lokalområde, men føler ikke, at deres lokalområde giver dem denne mulighed. Denne andel er kun halvt så stor blandt unge i Region Syddanmark (19 %). I Region Sjælland er andelen 26 % mens den i Region Nordjylland og Midtjylland er henholdsvis 22 % og 21 %.

Billedet er et andet, når vi ser på muligheden for at tage den uddannelse, man ønsker. 21 % af de unge i Region Sjælland og Region Nordjylland prioriterer muligheden for at kunne tage den uddannelse, de ønsker, men føler ikke, at deres lokalområde giver dem denne mulighed. Det samme gælder 16 % i Region Syddanmark og henholdsvis 14 % og 13 % i Region Midtjylland og Region Hovedstaden.

Nogenlunde det samme mønster ses for muligheden for at kunne få et arbejde, der passer ens kvalifikationer. 25 % af de unge i Region Sjælland og 22 % af de unge i Region Nordjylland prioriterer dette, men føler ikke, at deres lokalområde giver dem denne mulighed.

RAPPORTENS METODE

Bilag 1: Rapportens metode

Denne rapport er udarbejdet på baggrund af data fra DUF's demokratiundersøgelse. 2021-data er indsamlet over tre uger mellem d. 7. juni og den 30. juni 2021 af Epinion via webpaneler. Stikprøven består af i alt 560 webinterviews med unge i alderen 16-25 år og 1.113 interviews med danskere over 25 år. Stikprøven er indsamlet og analyseret således, at den er repræsentativ for både de unge mellem 16 og 25 år, danskere over 25 år og den samlede gruppe af danskere på 16 år og derover.

Rapporten viser undersøgelsens resultater i grafer. Graferne viser resultaterne som procenttal, dvs. andele af respondenter eller de respektive undergrupper af respondenter. Bemærk at nogle af fordelingerne i graferne kan summere til mere eller mindre end 100%, grundet afrunding af tal.

Resultater fra denne rapport må kun offentliggøres med følgende kildeangivelse: "Epinion for DUF".

Data fra Demokratianalysen siden 2017 kan tilgås her: <https://app.incite.pro/#/menu/9360/10909/38b513d8-7a9f-4766-9078-44038e47545a>

Bilag 2: Korrelationsanalyse mellem digitale kompetencer og demokratiundersøgelsens øvrige variable.

Korrelationsanalyse: Hvad forklarer digitale kompetencer?

N = 1.673

Jeg har kendskab til mine rettigheder online fx informationsfrihed ytringsfrihed GDPR

Jeg har en grundlæggende forståelse for hvordan der bliver indsamlet data om mig på internettet

Jeg forstår størstedelen af det der står i den ovenstående tekst

Hvis jeg er i tvivl om noget i den ovenstående tekst ved jeg hvor jeg kan finde mere information om hvad teksten betyder

	Digital 1	Digital 2	Digital 3	Digital 4
Jeg har let ved at forstå de fleste politiske sager og spørgsmål	0.25	0.21	0.24	0.16
Jeg har noget at bidrage med, når der diskuteres politik blandt venner og familie	0.21	0.15	0.16	0.09
Jeg har en holdning til, i hvilken retning Danmark og verden skal udvikle sig	0.22	0.14	0.17	0.07
Jeg har en holdning til, hvordan man løser udfordringer i samfundet	0.18	0.14	0.16	0.1
Jeg er generelt interesseret i politik og samfundsforhold	0.2	0.12	0.11	0.09
Jeg har politiske holdninger, som er værd at lytte til	0.16	0.13	0.11	0.08
Tillid til: Domstolene	0.11	0.1	0.13	
Kvinde	-0.08	-0.13	-0.09	-0.05
Mand	0.09	0.12	0.08	
Tillid til: Demokratiet	0.11	0.08	0.11	

Sådan gjorde vi

Tabellen ovenfor viser resultatet af en korrelationsanalyse mellem de fire variable for digitale kompetencer og demokratiundersøgelsens øvrige spørgsmål. Hvert felt i tabellen viser en signifikant korrelationskoefficient, der kan gå fra **+1** (den stærkest mulige positive sammenhæng) over 0 (ingen sammenhæng) til **-1** (den stærkest mulige negative sammenhæng). Insignifikante resultater er udeladt. For alle variable har vi fjernet ved-ikke-svar inden analysen. Skala-variable (som fx tillid) er omkodet til rene talskalaer, mens kategori-variable (fx køn) er omkodet til enten-eller-variable (kvinde eller ej).

For at få et udtømmende indblik i hvem, der oplever at have digitale kompetencer, har vi udført en korrelationsanalyse mellem digitale kompetencer og analysens øvrige variable. Tabellen til venstre viser de 10 variable, der hænger stærkest sammen med de fire udsagn om digital kompetence, der står angivet ovenfor.

De seks spørgsmål, der samvarierer stærkest med digitale kompetencer vedrører alle 'politisk selvtillid' – lysten til at deltage i politik og troen på, at man kan. Personer med høj politisk selvtillid og interesse har generelt også gode digitale kompetencer.

Det samme mønster ses for tillid til domstolene og demokratiet: Jo større tillid til disse institutioner, jo større digitale kompetencer.

Endeligt ser vi, at kvinder generelt oplever at have lavere digitale kompetencer end mænd.